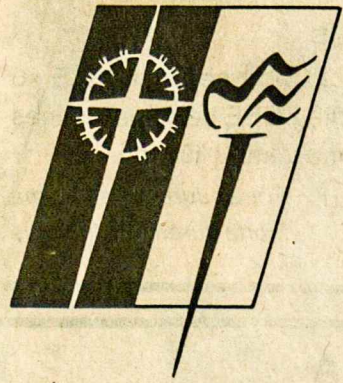

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (1811) 1984 SPALIS-OCTOBER 30 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Saulės keliu

Keletas minčių Vėlinių dienai

Genujos kapinių Campo Santo viename paminkle iškaltas įrašas: "Occido cum sole" — nusileidžiu su saule. Saulė nusileidžia ir vel užteka, o žmogus su mirtimi įžengia į amžinąjį gyvenimą. Žemiškasis žmogaus gyvenimas panašus į saulės kelią, kurią ji atlieka nuo saulėtekio iki saulėlydžio. Saulėtekis primena jo buities pradžią, gimimą. Saulės kilimas vis į didesnę aukštį — tolimesnę gyvenimo eigą. Po vidurdienio saulė rieda vakarop — žmogus atsiduria antroje gyvenimo pusėje. Pagaliau saulė artėja į vakarą, — žmogus — į žemiškojo gyvenimo pabaigą. Bet toji pabaiga tėra naujos buities pradžia. Žengdamas į mirties naktį, jis mato naujos dienos aušrą. Lydimas stipraus tikėjimo, vilties ir meilės, žmogus ir mirdamas gali pakartoti kankinęs šv. Agnietės žodžius: "Ateinu pas Tave, kurį mylėjau, kurio įieškojau, kurio nuolat troškau".

Kiekvienas žmogus gyvena dviejų pasaulių ribose. Jame susiduria dviejų pasaulių pradmenys. Žmogus yra kartu dvasia ir medžiaga: dvasinė būtybė sielos atžvilgiu, medžiaginė — kūno atžvilgiu. Jis yra kartu dvasia ir medžiaga, mirtingas ir nemirtingas. Mirtingas kūnu, nemirtingas savo dvasia, siela, savuoju nekintamu aš.

Žmogus savyje jungia medžiagą ir dvasią, kūną ir sielą, medžiaginį ir dvasinį pasaulį. Jis yra žemesnis už angelą, nes nėra grynai dvasinė būtybė. Jį stipriai riša ir traukia medžiaginis pasaulis. Tačiau žmogus visa galva iškyla virš gyvūnų pasaulio savo dvasiniu pradū. Jis nėra sotus vien duona — jį vilioja dvasinis pasaulis. Jis siekia ne tik medžiaginių, bet ir dvasinių vertybių.

Žmogus yra nei pilnai dvasia, nei pilnai medžiaga. Būvimas ant dviejų pasaulių ribos iškyla kaip didelis bandymas ir grėsmė. Mat žmogus gali kilti aukštin į dvasinį pasaulį ir tapti vis labiau panašus į savo pirmavaldį Dievą, bet taip pat gali smukti vis žemyn ir žemyn į bloigą bei nuodėmės gelmes ir būti vis panašesniu į piktąją dvasią. Dėl to matome žmogų ir kuriantį, ir griauinantį, ir laiminantį, ir keikiantį. Vis dėlto ir žemai puolęs žmogus nepraranda visiškai savo žmogiškojo orumo. Tai tik vainiko netekęs karalius, tai tik pamiršęs savo didįjį pašaukimą nelaimingas.

"Kas yra žmogus pasaulyje? Niekas prieš Begalinį ir viskas prieš nieką. Vidury tarp nieko ir visko" (Pascal, Pensées, nr. 72). Žmogus yra visos kūrinijos vainikas ir jos viršūnė. Romėnai žmogų vadindavo "deus terrestris" — žemiškuoju dievu. Jei pasaulyje tėra Dievo, jo Kūrėjo, pėdsakai, tai žmoguje glūdi jo paveikslas bei panašumas. Ne viena žemiškoji būtybė taip neatspindi Dievo prigimties ir jo esmės, kaip žmogus.

Koks nuostabus žmogaus išaukštinimas — būti Dievo paveikslu ir panašumu! Koks džiaugsmas Dievui matyti žmonių vaikuose savo paveikslą ir panašumą! Kokia didelė žmogaus pareiga tą Dievo paveikslą bei panašumą savo sieloje ryškinti, kaip tai darė šventieji!

Gyvnas negali savo būklės pakeisti. Jame nėra ir negali būti nei pažangos, nei atžangos. Jis negali būti mažiau ar daugiau gyvūniškas. Jis yra toks, koks yra ir kitokiui būti negali. Angelas, nors už žmogų kilnesnė ir galingesnė būtybė, dorinės pažangos nedaro. Jis yra tapusi, bet ne tampanti būtybė kaip žmogus. Piktąją dvasią, nupuolęs angelas, neturi kelio atgal. Žmogaus, kad ir nupuolusio, laukia ištiesios Tėvo rankos.

Koks didelis dalykas yra būti žmogui! Kokios aukštybės kilimui ir kokios bedugnės puolimui! Kokia laisvė būti kūrėju, jei ne mokslo ir meno kūrinių, tai vis ryškesnio gvyjo Dievo paveikslas savo sieloje! Aš esu žmogus! Tuose trijuose žodžiuose suspindi didžioji žmogaus pasiuntinybė. Žodį būti galiu palydėti žmogaus vertu turiniu, žmogaus vertu ryžtu, žmogaus vertu kilimu. Tačiau laikas yra ribotas. Vėlinės primena iškeltusius negrįžtamai. Juos prisimename su meile, pagarbą ir malda. Tarp jų ir mūsų nėra geležinės uždangos. Malda ir meilė pasiekia mirusius. Jie nėra mirties grobis, bet prisikėlimo žmonės. Kaip krikščionys tikime kūnų prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą. Naujoji žemė ir dangus mirties šešely nebebus. K.J.G.

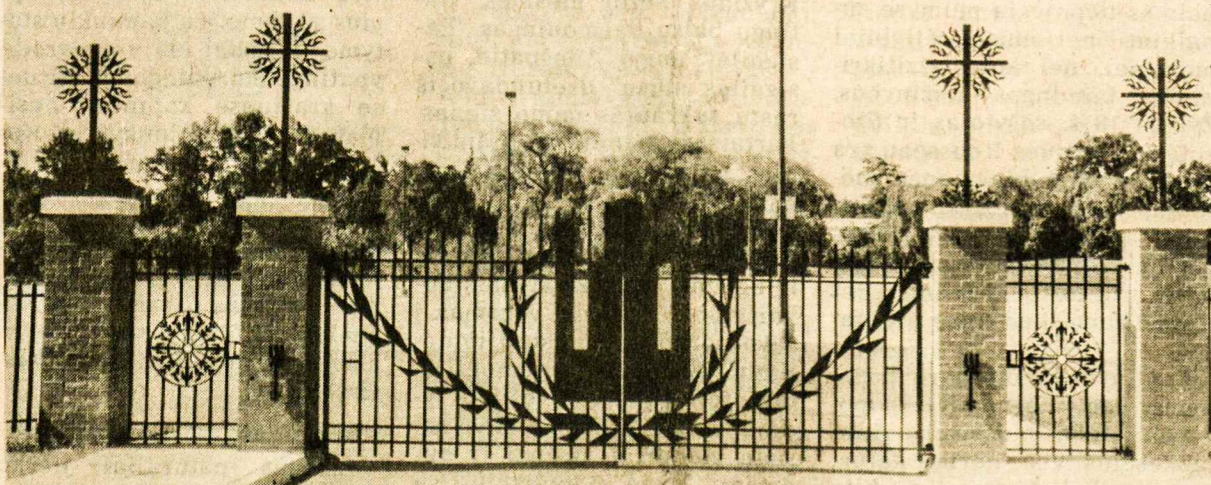
KANADOS ĮVYKIAI

Paštininkai grasina streiku

Šį rudenį sukako treji metai, kai Kanados paštas tapo valdine bendrove ir kai jos vadovu buvo pakviestas M. Warrenas beveik bilijoną dolerių pasiekusiam metiniam deficitui panaikinti. Tą deficitą jam pavyko sumažinti iki \$330 milijonų, o jį visiškai pašalinti reikės 1986 m. pabaigoje. Šiuo metu laiškanėsių ir paštininkų unijos veda naujų sutarčių derybas. Nuosaikesnė laiškanėsių unija su savo vadu R. McGarry jau priėmė sutartį penkiolikos mėnesių laikotarpiui. Ją tik belieka patvirtinti balsavimu unijos nariams. Unijos vadas R. McGarry pasisako už sutarties patvirtinimą. Pasak jo, unija padarė visa, ką galima padaryti dabartinėse ekonominėse sąlygose. Penkiolikos mėnesių laikotarpiui išsikavotas algų padidinimas 2,9%. Praktiškai tai reikią 37 centų priedą prie dabartinio vidutinio \$12,61 atlyginimo

mo už darbo valandą. Tačiau įskaitant medicinos, dantų gydymo draudos bei kitus priedus, atlyginimo padidinimas pasiekia 5%. Prieš naują sutartį didžiausią triukšmą kelia Montrealyje 3.000 laiškanėsių vadovaujantis Leopoldas Cote, raginantis kitų vietovių laiškanėsių atmetsti sutartį. R. McGarry tikisi, kad ta sutartis bus priimta ir patvirtinta balsų dauguma ir be montrealiečių pritarimo. Esą tokių atvejų laiškanėsių jau yra turėję anksčiau.

Didžiausią problemą pašto bendrovės vadovui M. Warrenui sudaro 23.000 narių turinti paštininkų unija su savo karininku vadu J. C. Parrotu, palėm padaryti dabartinėse ekonominėse sąlygose. Penkiolikos mėnesių laikotarpiui išsikavotas algų padidinimas 2,9%. Praktiškai tai reikią 37 centų priedą prie dabartinio vidutinio \$12,61 atlyginimo

Lietuvių kapinių vartai Toronte-Mississaugoje. Jų autorius — Rimas Paulionis

Nuotr. St. Dabkaus

PRANEŠIMAS IŠ V. EUROPOS

Didieji laikraščiai apie Lietuvą

V. Vokietijos dienraštis "Frankfurter Rundschau" paskelbė korespondento straipsnį iš Maskvos apie Lietuvos katalikus. Čia rašoma, kad Lietuva — katalikybės centras. Sov. Sąjungoje, tautiškai sąmoningiausias ir sandariausias Baltijos kraštas. "Bet lietuviai nebūtų lietuviai, jei jų niegalėtų būti katalikai", — rašo Elfie Siegl. Net ir oficialūs sluoksniai Lietuvoje privčiai pripažįsta, kad katalikai sudaro apie 80% gyventojų. Tiek pat yra ir lietuvių. "Pas mus visi katalikai", — cituojamas "Rytų Aušros" kolūkio pirmininko pareiškimas. Panašiai išsireiškė ir "Inturisto" vadovas, vedžiodamas užsienio turistus po Vilniaus senamiestį. "Lietuviai, — sakė jis, — pagal savo tautybę yra katalikai". O lietuviškosios užsienio reikalų ministerijos pareigūnas, kurio pavardės "Frankfurter Rundschau" neskelbia, atsidusęs pareiškė: "Ak, tie katalikai, kad jie ne tokie radikalūs būtų!"

Pokalbii su kunigais

Toliau Maskvos korespondentas aprašo pokalbį su Vilniaus šventoji Rapolo šventovės klebonu kunigu Antanu Diliu, kuris nepriklauso "tiems radikalams Lietuvos bažnyčios teologams", pasimokęs iš savo sunkaus gyvenimo kelio. Pasak jo, parapijos milžiniškos, kunigai perkrauti darbu. Pusmilijoniniame Vilniaus mieste iš 50-ties šventovių šiandien veikia tik 18-ka, tarp jų viena sinagoga, septynios ortodoksų cerkvės, mečetė, baptistų maldos namai. Kaune gyvena 400.000 žmonių, dar yra dešimt katalikų šventovių. Kunigas Dilys savo šventovėje per savaitę sutuokia penkis poras, pakrikštija 8-10 kūdikių. Pirmajai Komunijai šiemet parengta 200 vaikų. Jie rengiami grupėmis dešimties senų moterų, kurios religijos dalykus dažnai nemenkiau išmano kaip dvasiškiai, rašo "Frankfurter Rundschau". Korespondentas pažymi, kad Sov. Sąjungoje valstybė ir Bažnyčia atskirtos. Oficialiai jaunuoliams net patarnauti Mišiose neleidžiama, bet praktikoje kiek kitaip.

Beveik trečdalis straipsnio užima pasikalbėjimas su Kauno kunigų seminarijos rektorium kunigu Butkum, kuris labai džiaugiasi, kad šiemet galėjo priimti 30 naujų seminarijų — tai pats didžiausias skaičius po karo. Straipsnis baigiamas pastaba, kad išeivijoje gyvena apie 800.000 lietuvių, bet lietuviškoji enciklopedija mini tik pusę to skaičiaus.

Ir šveicarai netyli

Šveicarų dienraštis "Neue Zuercher Zeitung" š. m. rugsėjo 26 d. laidoje paminėjo vieną lietuvių politikinį, apie kurį

iki šiol nebuvo jokių žinių. Laikraštis skelbia, kad iš Lietuvos kilęs karys Muzikevičius buvo nuteistas už tariamus agitacinius pareiškimus dešimčiai metų lagerio. Nei kur, nei kada tai įvyko, straipsnyje nenurodoma. Muzikevičiaus vardas irgi nepamėnėtas.

Įtakingas šveicarų dienraštis paskelbė straipsnį apie kasdieninį vadinamą sovietinių kitaminių persekiojimą. Tai, ką apie tai praneša Vakarų informacijos šaltiniai, tėra tik "ledkalnio viršūnė", pažymi "Neue Zuercher Zeitung". Vakariečiai skaitytų jai daugiausia sužino tik apie akademiko Sacharovo ir jo žmonos Jelenos Boner varginimus. Iš tikrųjų Sov. Sąjungoje žmonės už opozicinius veiksmus kasdien patenka į KGB, teismų, prievartinės psichiatrijos malūną.

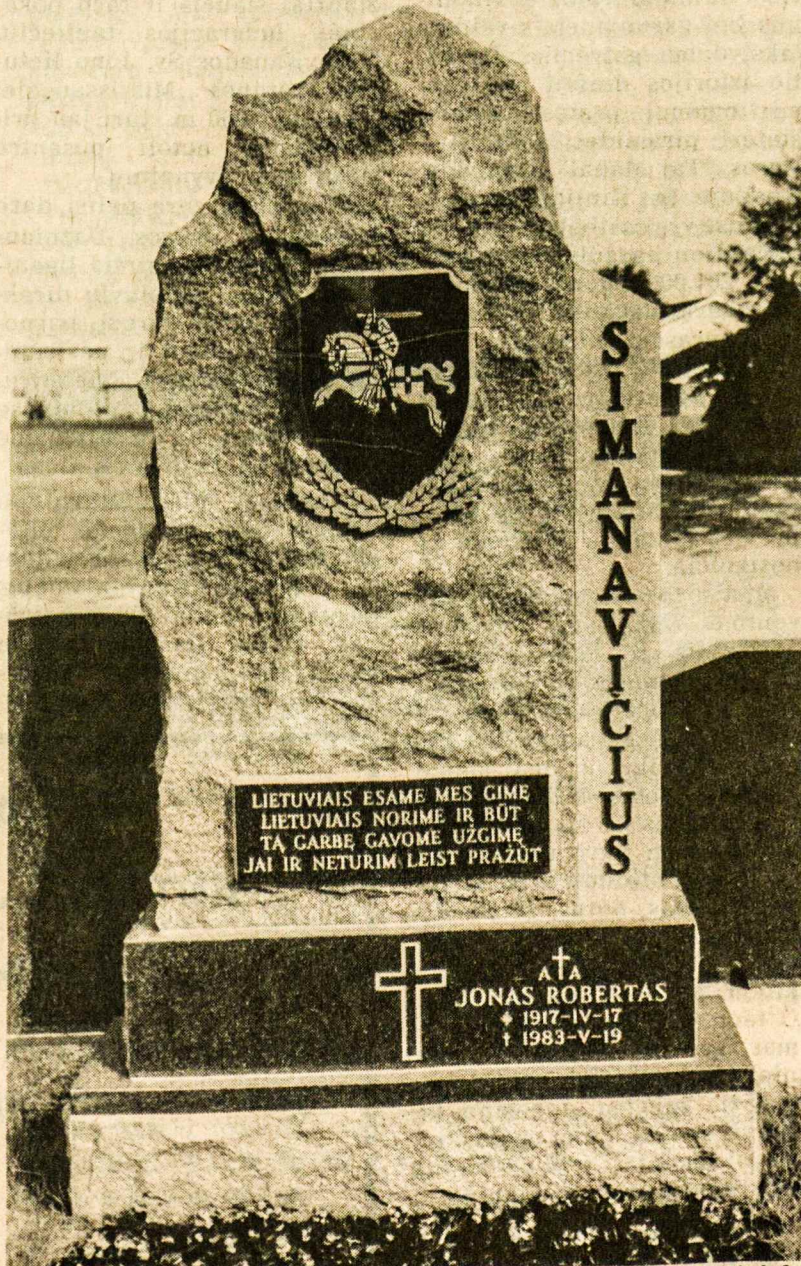
Kitos pavardės

Šveicarų laikraštis nurodo kai kurias nubaustų asmenų pavardes, kurių Vakarų spauda iki šiol neskelbė. Šalia jau minėto lietuvių kario Muzikevičiaus, nuteisto dešimčiai metų, šuminėtas kijevietis Vladimiras Delidinka, kuris už atsisaukimų platinimą nu-

baustas šešeriais metais lagerio su penkerių metų tremties bausme. Inž. Michailas Krenskis buvo suimtas, kai mėgino pabėgti į Suomiją. Krenskio žmona su dviem vaikais jau gyvena Vakaruose. Arkadijus Cukovos, kuris rūpinosi kito kalinio paleidimu, buvo apkaltintas "pasipriešinimu valdžios organams" ir Kazanėje nuteistas dvejim metams lagerio.

Ten pat skelbiamos keliolikos ukrainiečių baptistų pavardės. Jie visi už religinę veiklą nuteisti nuo dviejų iki trejų metų kalėjimo ar lagerio bausmėmis. Vjačeslavas Minkovas nubaustas už tai, kad atsisakė dėl religinių įsitikinimų duoti sovietinio kario priesaiką, per visą karo tarnybos laiką buvo visai žeminamas ir nuolat mušamas. Kitas baptistas Viktoras Bezubenko už atsisakymą tarnauti kariuomenėje tapo prievartinės psichiatrijos auka.

"Neue Zuercher Zeitung" išvadoje pabrėžia, kad nuolatini ir masyvus nesilaikymas Helsinkyje pasirašytų susitarimų gerbti žmogaus teises kelia klausimą, kiek Sov. Sąjunga vykdo kitus tarptautinius įsipareigojimus. Lmb.

Buvusio Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininko a. a. JONO-ROBERTO SIMANAVIČIAUS paminklas lietuvių kapinėse Ontorio Mississaugoje

Nuotr. M. Pranevičiaus

Pasaulio įvykiai

VISA LENKIJA VĖL SUERZINO VARŠUVIEČIO KUN. J. POPIELIUSKOS pagrobimas iš automobilio, kai jis važiuo į Torunę. Automobilį sulaukė trys vyrai, kurių vienas dėvėjo milicininko uniformą. Automobilio vairuotojai pavyko pabėgti. Kun. J. Popieliuska buvo uždraustas "Solidarumo" unijos rėmėjas, pasižymėjęs prieš komunistinį režimą nukreiptais pamokslais. Atrodo, pagrobimą įvykdė milicininkai valdžiai labai nepatogiu laiku, kai Lenkijoje viešėjo Graikijos premjeras A. Papandreou, pirmas valdžios atstovas iš Atlanto Sąjungai priklausančių šalių. Jam gen. W. Jaruzelskis norėjo sudaryti įspūdį, kad politinė krizė Lenkijoje jau yra pasibaigusi, kad vyksta normalus gyvenimas. Vidaus reikalų ministeris gen. Č. Kiščakas pranešė, kad buvo suimtas milicijos kpt. G. Piotrowskis ir du leitenantai. Jie apkaltinti kun. J. Popieliuskos pagrobimu, bet dar nėra kaltinami jo nužudymu, nes lig šiol nepavyko surasti dingusio kunigo palaikų. Spėjama, kad milicininkai Torunės apylinkėse turi slapta teroristų grupę, grobiančią "Solidarumo" unijos rėmėjus. Jau įvyko keli pagrobimai. Pagrobieji buvo primesti, bet paleisti gyvi. Keletas "Solidarumo" aktyvistų Torunės apylinkėse mirė įtartina mirtimi. Vienas pvz. buvo rastas nuskendęs nedideliame grovyje. Milicija jo mirtį pripažino nelaimingu atsitikimu. Daug kam betgi atrodo, kad aktyvistus nužudo milicininkai, patys suorganizuodami įtartinas nelaimes savo pėdsakams paslėpti.

dyti britų policijos budrumą. Artėjant oficialiam pokyliui, britai buvo paprašyti patikrinti ambasados sodą, kad jame nebūtų bombos. Šį kartą policijai sekėsi geriau negu Brightone. Sprogmenis užuodžiantys šunys tuoju surado prancūzo saugumiečio paslėptą dinamitą, nors iš jo nebuvo padaryta bomba. To saugumiečio bute Scotland Yardo pareigūnai rado daugiau dinamito ir netgi jį sprogdinančių kapsulių. Tragiški įvykiai Brightone sukėlė didelį pasipiktinimą dėl tokio neapgalvoto pokšto. Premjerė M. Thatcher pasmerkė vieno žmogaus išsišokimą, jį apgailestavo ir prez. F. Mitterrandas, tačiau ir jai, ir jam sunku buvo šypsotis. Pasirodo, tas prancūzas saugumietis, nepriklausantis prez. F. Mitterrando apsaugai, Londonan atskrido ir dinamitą atsigabeno paties F. Mitterrando lėktuvu, kai neoficialus sprogmenų išvežimas nėra leidžiamas.

Nauja byla

Teisėjas I. Martella, trejus metus tyres popiežiaus Jono Pauliaus II sužeidimą 1981 m. gegužės 13 d. Šv. Petro aikštėje, ruošiasi pradėti naują bylą. Įsivėlimu į atentatą bus apkaltinti trys bulgarai ir keturi turkai. Jis tikisi įrodyti, kad šaudė ne tik jau nuteistas turkas M. I. Agca, bet ir jo bičiulis O. Celikas, po atentato pabėgęs iš Italijos. Iš trijų apkaltintų bulgarų Italijoje yra tik Romoje 1982 m. lapkričio 25 d. suimtas Bulgarijos orinio susiekimo bendrovės atstovas S. I. Antonovas. Teismo susilauks tik du turkai, esantys Italijos kalėjimuose. Šaudymu įtariamasis O. Celikas yra dingęs, o kitas turkas B. Celenka išvykęs Bulgarijon. Naujojoje byloje bus stengiamasi atskleisti suokalbį, Bulgarijos saugumiečių įsivėlimą, galimus jų ryšius su KGB Maskvoje.

Draugiška bomba

Keturias dienas trukusiu prezidento F. Mitterrand apsilankymu Londone buvo norima paminėti prieš 80 metų pasirašytą Prancūzijos ir Britanijos draugiškumo sutartį. Jam buvo leista pasakyti kalbą Britanijos parlamente, iškilmingą priėmimą Buckinghamo rūmuose surengė karalienė Elzbieta. Santykius betgi įtemprę Prancūzijos ambasados sode surasta draugiška bomba. Ją ten padėjo ambasados saugumo reikalus tvarkantis pareigūnas, norėdamas išban-

Užsaldė pinigų

Karingoji Britanijos angliakasių unija prarado savo \$14,4 milijono vertės iždą. Jį savo kontrolėn perėmė teismas už \$320.000 nesumokėtą baudą. Mažesnės \$1.600 baudos nesumokėjo ir unijai vadovaujantis marksistas A. Scargillas. Unija ignoruoja teismo sprendimą, kad dviejose vietovėse pradėti streikai yra nelegalūs, paskelbti be visuotinio narių balsavimo. Iždo užsaldymas gali užbaigti jau septynis mėnesius trunkančius angliakasių streikus: nebus pinigų mokėti streikuotojams ir piketuotojams į streiką neįsijungusiose kasyklose. Marksistas A. Scargillas finansinės paramos dabar pradeda įieškoti pas karingąjį Libijos diktatorių M. Ghadafi, įtempusį ryšius su Britanija, kai iš Libijos ambasados Londone buvo nušautas viena demonstrantų tvarkiusi policininkė. Tripolin jau buvo nuskridęs A. Scargillo pavaduotojas R. Windsoras. M. Ghadafis turi daug dolerių už parduodamą naftą, pasižymi teroristu rėmimu. A. Scargillas prisipažino su M. Ghadafi užmegztus ryšius, bet aiškinosi, kad iš jo unija nėra gavusi nė skatiko.

Šiame numeryje:

Saulės keliu

Žmogaus buities kelias panašus į saulės kelią

Didieji laikraščiai apie Lietuvą

Europos spauda tebesidomi įvykiais okupuotoje Lietuvoje

Kilnių patarimų paraštėje

Pabėgimai iš pavergtos Lietuvos ir moraliniai svarstymai

Mums tikrai kiti miršta . . .

Klaidinantis jausmas, pridengiantis žvilgsnį į save

Tautinis lietuvių įsisąmoninimo raida

Tautinis sąmonėjimas — ilgas vyksmas, dar nesišbaigiantis

Kariniai manevrai ir jų trukdytojai

Plataus masto vakariečių manevrai Vakarų Vokietijoje

Lietuvių sukilimas Vilniuje

Aktyvaus dalyvio Vytauto Rimkaus atsiminimai

Drama mokytojo be tėvynės

Venezueloje miręs visuomenės darbuotojas Petras Kriščiūnas

Lietuviai poetai Brazilijoje

Mažai žinomi, bet gana daug rašę išeivijos tautiečiai

Olandai dainuoja lietuviškai

"Dainos" oktetų koncertas Toronte — maloni staigmena

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. KastytisMetinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėmėje — \$25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Kilnių patarimų parašėje

ANTANAS MUSTEIKIS

Bepigu būti gudriam po laiko. Drąsiai praeitį mes pakedėm kietu žodžiu, išknisam visas jos klaidas, ir atrodą, jei kas "laiko tuneliu" nudangintų mus į kitą šimtmetį, mes išvestume savo tautą stebuklingu vieskeliu. Juk būtime perspėjė, jog tu, karaliau ar kunigaikšti, anuo metu neturėjai dvaro poeto, tad nemokėjai puoselėti tautinės kultūros... Ir nepagalvojam, jog mes greitai dvidešimtojo amžiaus korpulį brukti į viduramžiškas nagines. Gerai dar, kad nepriekiaistaujam senovės karžygiams, jog tie mūsų lauke pražioypojo į priešo kariuomenės branduolį mesti tankus...

Sunku įlikti į žmonių kailį iš penkto šimtmečių perspektyvos, bet nelengva vertinti ir mūsų dabartį, prie kurios mes esame per arti. O kalbėti tenka — šį kartą apie mūsų išeivių moralę. Bandysiu atsakyti į klausimą, ar mūsų išeiviai (neprieštarauju, jei kiti juos pavadinis atvejais ar tremtiniais) nusikalto moralės dėsniams, kai nutarė skatinti sovietinės olimpinės sportininkų rinktinės lietuvių pabėgti iš politrukų priežiūros ir pagalbėti jiems išsirutinti JAV globa.

Tuo klausimu mūsų spaudoje buvo daug skilčių prirašyta; gerų ir prastų, kartais mandrapių. Esmėje tačiau aš nerandu jokio nemooralumo elgsenoje, kuri skatina (gundo, vilioja) žmones pabėgti iš sovietinės imtinių imperijos.

1. Asmeninis požiūris. Sovietinis (gal tiksliau — "sovietinis", nes mūsųose suprantamų tarybų totalizme nėra) sportininkas, pabėgęs į Vakarų, praras savo materialias privilegijas, kuriomis sovietų valdžia apdovanoja savuosius žymūnus, nors ne visais atvejais. Kaikurie sportininkai, pvz. krepšininkai ir ledų rulininkai, Vakaruose gali dargi su kaupu įsigyti naujų privilegijų — iš karto tapti profesionalais, vėliau milijonieriais. Kiti, pasirinkę "nepopuliarius" sporto šakas, turės įsikurti įprastu didžiosios išeivių-ateivių dalies būdu — pradėti nuo žemųjų pakopų ir tapti vidurinės klasės nariais. O toji klasė materialia prasme ilgainiui nenusileis žymių sportininkų klasei Sovietijoje. Sportininkų laurai juk dažnai užsibaigia po keleto metų, o su tuo užsiraikia ir privilegijos, nebet jas tektų užsitikrinti bei papildyti partijos biuletu.

Tačiau daug svarbesnės yra nematerialios galimybės: anapus geležinės uždangos žmogus yra priverstinis pilietis, valdžios imtinis, jei ne vergas, o šiaip jis tampa laisvu žmogui. Tad asmens paskatini-

mas tapti laisvu negali būti laikomas nemoralium dalyku.

2. Tautinis požiūris. Tautinė dingimtis iš abejotinos vertės šiaudo priskaldytas laikraštis vežimas. Teigiama, kad Lietuvai reikia savų rezistentų, tad tenebėga jie iš kovos lauko!

Tai labai jau suprantinta mintis, kai problema yra daug komplikuošesnė. Sutinkant, kad mums svarbi Lietuvos byla, tenka pripažinti, kad kai kurie pabėgėliai, atsidūrę Vakaruose, okupuoto krašto reikalui ypatingai pasitarnauja; pasilikę tėvynėje tam gal neturėtų tinkamų sąlygų. Tokie yra Simas Kudirka, dr. Aleksandras Štomas, Vladas Šakalis ir kiti.

Toji mintis dar nepilna dar ir dėlto, kad pamirštami skaičiai. Pabėgėlių iš lietuvių sportininkų galėjo atsirasti vos keli, tad kelių milijonų lietuvių tarpe jie vargiai paliktų pastebimą rezistencijos spragą. O laisvėje jie galėtų pasitarnauti ir platesnei Vakarų visuomenei, pvz. atidengdami (bei papildomai įrodydami) sovietų naudojamus sveikatai kenksmingus chemikalus, kad sportininkai rungtyse pasiektų "nenormalių" rezultatų.

Toji mintis dar labiau sujaukiama, kai lietuviškoji spauda pacituoja amerikiečių liberaliosios spaudos atsiliepimą apie Baltiečių laisvės lygos tariamą ekscentriškumą ar ekstremiškumą; tarsi toji lyga kalta, jog bado amerikiečių liberalų akis, apspangusias tariamos detantės palaimoj.

3. Laikraštinių moralės problema. Klausimas rimtas: kokią moralę turi tie laikraštinkai, kurie žarsto žarijas svetimomis rankomis? Savime suprantama, kad čia mes, lygiai kaip ir didžioji dalis lietuvių okupuotame krašte, trokštame laisvės Lietuvai, džiaugiamės ir didžiuojamės lietuvių atspara tėvynėje. Bet nemoralu, sėdint laisvų Vakarų minkstasulyje sočiam ir saugiam, patarti okupuotiems broliams ir seserims, kad jie turi prisiimti persekiojimą, kančias, tremtį į sibirus bei kalėjimus ir jokių būdu nepalikti kovos lauko. Kodėlgi tie laikraštinkai ekspertai patys nerodo pavyzdžių? Juk jie galėtų patys pasinaudoti savo patarimu ir atitaisyti savo ar savo tėvų klaidą, kurią padarė pabėgdami. Kodėlgi jie negrįžta į Lietuvą ir nekovoja? O kol jie to nedaro, tol jie laikytini hipokritais bei veidmainiais.

Yra ir kitų pabėgimo problemų, apie kurias rečiau kalbama, nors jos yra ypatingai svarbios. Pabėgimas juk šeimos bei giminių ryšius sutrauko. Už laisvę tenka aukštą kainą mokėti — tokia jau totalistinės valdžios pasekmė.

Opius dalykus dera liesti tyra širdimi ir plunksna.

KAZYS MILERIS

Religijos aiškintojas ta tema kitaip rašytų. Mane gi domina tos temos kitas aspektas, t.y. kaip šių laikų modernus ir skubantis žmogus, gyvendamas čia sotų ir technikinių patogumų perkrautą gyvenimą, bijo ir vengia matyti bei kalbėti apie tai, kas primena jam to visko galą. Greit užkasame savo mirusius ir skubame iš kapinyno gyventi savo dar likusių gyvenimo dienų. Nėra nė laiko čia daug mąstyti apie mirimą, kadangi neužtenka dienų gyventi. O mirtis mus visus dar sukrečia. Tos baimės nepajėgia mumyse su naikinti nei mūsų religiniai mokymai, nei koks užsitikrinimas laimingos amžinybės. Žymus 18 š. rašytojas ir filosofas J. Jacques Rousseau yra pasakęs, kad kiekvienas meluoja, kuris sakosi nesibijantis mirties. Gal tik vienu šv. Pranciškum reiktų patikėti, kuris mirtį vadino savo sesute. Bet anas Pranciškus buvo šventasis.

Čia turime populiarių pasakymą, kad nuo mirties ir mokesčių niekas neišsisuks. Apie mokesčius visi noriai kalba, rašo ir diskutuoja, o ta kita tema — labai mažai. Toji tema gal būtų ir visiškai pamiršta, jeigu jos mums neiškeltų mūsų numirštantys artimieji. Žmogus pats savo mirties neišivaizduoja. Jis gali išivaizduoti savo laidotuves, bet tik ne savo pranykimą.

Laikraščiuose permetam žinias apie mirusius, lyg nieko nebūtų atsitikę. Prie Sachalino rusų pašautas ir nugarmedintas į jūros dugną P. Korėjos lėktuvas su 269 gyvybėmis, ar Beirutu oraustytas susprogdinimas 240 jaunų marinų mums tik tos dienos aktualija. Savo naujo automobilio įbrėžimą mes daugiau pergvename kaip savo kaimyno mirtį. Mūsų kalbamas ir tikimas nemirtingumas mūsų gyvenimuose nedaro tos įtakos, kurios norėtume laukti. Ir jei visi žmonės čia gyventų, kaip sakoma, į viską žiūrėdami iš amžinybės taško, šis gyvenimas būtų daug gražesnis.

Bandymai išvengti

Visais istorijos laikais žmonės yra įsiekę būdų pasidaryti nemirtingais. "Gyvybės eliksyrą" įsiekio išminčiai ir karaliai, bet ligi šiol nieko nėra surasta. Senoji aksioma — kas gimsta, tas turi ir mirti, atrodo, išliks nepakeičiama. Šiandien mokslas jau ir nebeįsiekio kelių išvengti mirties, bet tik žiūri, kaip tą žmogaus gyvenimą prailginti. Be medicinos mokslo žmonės čia yra parodę ir savo išradungumo, valgydami žėseno šaknis, sveikatos krautvių maistą, viso alfabeto raidžių vitaminus bei garuojančiais veidais lakstydami gatvėmis. Pasaulio istorijos didieji savo nemirtingumui pratesti Egipte statėsi piramides, Indijoje — Agros "Taj Mahal" šventyklą. Rusijoje ir Kinijoje mauzoliejuose yra užsibalzamavę.

Kasdien pasaulyje numiršta apie 200,000 žmonių. Kiekvieną vakarą, atskleidę savo miesto dienraščio mirusiųjų puslapį, galime rasti keliolika naujų pavardžių. To paties laikraščio kitame puslapyje surašytos ir kitos žinios — apie naujų žmonių atėjimą į šį pasaulį. Šios planetos gyventojai visą laiką yra keitęsi ir tėsikię.

Mirtis, toks natūralus ir gyvenime reikalingas, visiems ateinantis ir neišvengiamas dalykas, mums yra pasidariusi kažkokia pabaisa. Ar nenatūralu ir logiška, kad po tam tikro laiko reikia užleisti šiame pasaulyje vietas kitiems, kaip ir kiti mums jas kad yra užleidę? Po tam tikro užsibuvimo čia reikia atiduoti kitiems savo tarnybas, butus, reikia užleisti ant greitkelio kitam vairuotojui savo taką ir vietelę kitam atsigulti paplūdimyje. O tačiau ir tas, kurio gyvenimas lyg ir atgyventas, kai jau nieko nebenori patirti bei pamatyti, kai jau nebežino ką daryti su savo laiku užėjus lieptingai dienai, — visvien nenori skirtis su šia "ašarų pakalne".

Taip buvo Lietuvoje

Neteko gyvenime matyti daug mirstančių. Gerai tik prisimenu Lietuvoje vieno žmo-

gaus marinimą, kai dar buvau vaikas. Subėgę žmonės prie mirstančio uždegę žvakę, pradėjo skambinti "laimingos mirties" varpelio ir šaukinčiai kalbėti kažkokias maldas, prašant mirstančiam palankaus paskutinio teismo. Nebuvo tada Lietuvoje laidotuvių įstaigų. Namuose numirėlių prausė ir rengė įkapiniais drabužiais. Meistrai sukaldavo karstą ir savo meistriškom rankom padarydavo įrašus. Vieną vakarą ar du buvo keliamos būdynės, kur suėję kaimynai ir suvažiavę giminės giedodavo vadinamus "kalnus". O tai buvo gaudžios Kryžiaus kelių giesmės. Galingų balsų harmoningas "Pasigailėk mūsų, Viešpatie, pasigailėk mūsų" drebindavo iš rastų sukrautas namo sienas, kartais užgesindamas ir ant vienes pakabintą žibalinę lemputę.

Kitą rytą numirėlis nuo lentos buvo perdedamas į karstą ir eglėmis bei žalumynais apkaišytuose ratuose vežamas į savo parapijos miestelį laidojimui. Kaip čia automobilių, taip ten vilkstinė vežimų lydėjo karstą. Viename buvo sėdė giedoriai, dažnai ir dūdoriai, kurie papunkčiui su dūdomis traukė "amžino atilsio" melodiją.

Į miestelį įvažiuojant, juos pasitikdavo garsus varpų gaudimas, o prie šventovės durų — su juodu arnotu kunigas. Po gedulingų pamaldų laidotuvių procesija žingsniuodavo į kapines. Atkalbėjus maldas, karstanešiai su baltais, plačiais lino rankluosčiais nuleisdavo karstą į šešių pėdų duobę. Artimiesiems čia verkiant ir raudant, jie užpildavo tą karstą grubia žeme, palikę ant kapavietės kauburėlio kastuvo kotu išpaustą kryžį.

Tokiais kauburėliais, kryžiais, varteliais ir suoleliais buvo nužymėtos Lietuvoje visos kapinės. Jos buvo šventa ramybės ir susikaupimo vieta. Pro jų vartus praeidamas, keleivis nusiimdavo kepurę. Buvę tai žmonių mėgstama lankytą vietą. Žmonės ten lyg ir gyveno kartu su mirusiais. Artimieji dažnai gedulo ženklai ligi metų išnešiodavo ant rankovės užsidedę juodą juostą ar kaspinėlį ant atlapo. Gedėdamos moterys nešiojo juodą skarelę bei ant akių nuo skrybėlaitės užleistą juodą tinklį.

Taip čia išlydime mirusius

Ir šituose gero gyvenimo ir didelio mediciniško išradungumo kraštuose žmonės miršta. Lietuvių liaudiško mirties vaizdavimo giltinė su dalgiu ir čia švaistosi. Ji baigia jau iškapoti visą senosios lietuvių išeivių kartą. Tas dalgis jau žiauriai siaučia ir tarp pakerinės imigracijos tautiečių. Vien Kanados šv. Jono lietuvių kapinės Mississaugoje, įsteigtos 1960 m., turi jau priglaudusios netoli pusantro tūkstančio tėvynainių.

Iš mirusių gerą pelną daro laidotuvių įstaigos. Dažniausiai čia žmonės miršta ligoninėse. Iš ten laidotuvių direktoriai pasiima mirusį, paruošia jį laidojimui ir pasirūpina jo pakasynomis. Prie mirusio laidotuvių namų patalpose vieną vakarą ar du atliekame būdynes bei kalbame maldas.

Į kapines mirusį nulydime ilgesne bei trumpesne automobilio vilkstine. Karstą į duobę čia nuleidžia rankenėlės pasukimu laidotuvių pareigūnas. Dabar dažnai matome ant karsto užpilant iš Lietuvos atvežtos žemės. Čia ang-

losaksai nepripažįsta net ir tokiom progom viešai rodomo verksmo bei ašarų. Verksmingos laidotuves laikomos etninėmis.

Po apeigų laidotuvių dalyviai dažniausiai būna pavalgydinami. Bet čia šermenys nebūna tokios kaip Lietuvoj, kur kartais jos mažai skyrėsi nuo vestuvių. Dabar yra pas mus prigijęs paprotys laidotuvių progą rinkti bei duoti aukas kokiame nors geram tikslui. Mūsų vėluojantys laikraščiai tokiom progom gauna užuojautų ir padėkų.

Kanadoje kapinėse yra leidžiama statyti paminklus, bet visų kapavietės turi būti lygios su žeme. Tų paminklų statyme lietuviai čia yra parodę ypatingo kūrybingumo. Šituose kraštuose kapinėse nesimato tiek daug lankytojų. Kapinių švarai ir tvarkai palaiykėti yra pakabinta lenta, įskanti prižiūrėti savo mirusių kapavietes. Lietuviai išeivioj turi ir savo privačių kapinių: dvejais Čikagoj (šv. Kazimiero ir Tautinės) ir vienerias Kanadoje (šv. Jono Mississaugoje).

Nemalonių dalykų vengiame

Žmogus natūraliai įsieško savo gyvenimui malonios aplinkos. Jis renkasi geresnį miesto kvartalą, statosi namus prie upės ar su vaizdu į ežerą. Bet tą jo susijieškotą malonią gyvenimo aplinką sudrumsčia nelaimės, ligos ir mirtys. Artimo mirtis visada mums primena mūsų pačių mirtį. Kartais jausmai taip susimaišo, kad ir nežinau, ko besigaili — savęs ar mirusiojo.

Mirtis yra priešingybė gyvenimo entuziazmui. Tad natūralu, kad mes nuo jos vaizdo ir vardo bėgame. Nenorime, kad mirusieji gadintų mums čia gerą nuotaiką. Kad taip bauginančiai neskambėtų, iš "Vėlinių dienos" pasidarėme sau "Kapinių lankymo dieną", iš kanadiškosios "Remembrance Day" beliko tik "Poppy Day". Nebenorime juodų spalvų laidotuves. Jau nebepirksi juodo karsto, išėjo iš mados juodos laidotuvių vėliavos, laidotuvių procesiją veda jau pilki ar kokios kitos spalvos limuzinai.

Po tiek tūkstančių metų pasaulyje ir šiandien dar tebesigincijama dėl pomirtinio gyvenimo. Neatrodo, kad amžiaus metai žmogų bėpardo giliau tikinčiu. Gyvendamas šioje visokiausio religinio mokslo bendruomenėje ir turėjęs progos daugiau patirti netiesos, netvarkos ir absurdiškumo, su amžiaus metais jis linksta darytis vis didesniu agnostiku. Bet žmogus nenori taip išnykti. Jis nori būti prisimenamas. Bet laikas čia daro ką kita. Nedaug tėra išlikę Šekspyro ir Beethovenų, kurių laiko dulkės nepajėgia palaidoti. Ir mūsų Maironis turėjo tą jausmą, rašydamas: "Išnyksiu kaip dūmas neblaškomas vėjo, ir niekas manęs čia daugiau neminės..."

Sako, kad po laidotuvių artimieji turi pereiti beveik per tuos pačius fizinius pasikeitimus ir prisitaikymus, kaip kad ir po sunkios ligos bei operacijos. Vienam reikia šešių mėnesių, kitam metų, o trečiam niekad nebepavyksta grįžti į savo pirmąsias būsenas. Jis kartais susikuria sau ir naują identitetą. Potestas Marija Rilkė yra pasakęs: "Žmogaus gyvenimas yra nuolatinisėjimas į mirtį". Mes visi žinome tą bauginančią tiesą, bet šitoj Eisenoj nė vienas nenorime eiti pirmose eilėse.

A+A

BRONIUI VILIMUI

mirus,

jo žmoną ONUTĘ, brolių FELIKSĄ ir seserį ADELĘ su šeimomis Lietuvoje, jos sesutę ZOSĘ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Juozas Jurėnas su šeima

Petras Jurėnas su šeima

Jonas Jurėnas su šeima

Morta Jurėnienė ir sūnus

A+A

KAZIMIERUI GALIAUSKUI

mirus,

jo žmoną dr. ELENA su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

Kanados lietuvių medikų draugija

A+A

KAZIUI GALIAUSKUI

mirus,

jo žmonai ELENAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI bei jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Teresė, Liudas, Lilija ir Danutė Tamošauskai
Stefa ir Apolinaras Sakai su šeima
Delfina Zulonienė

A+A

ANTANUI JOKŪBAIČIUI

tragiškai mirus,

jo žmoną RŪTĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu su jais liūdime —

Herta ir Stasys Gailevičiai
Birutė ir Antanas Matulaičiai
Elena ir Kazys Laurušaičiai

P A D Ė K A

Mūsų didelio liūdesio valandoje mylimai mamytelė

a. a. MARIJAI MISEVIČIENEI,
negrįžamai iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už malonius patarnavimus.

Reiškiamo nuoširdžią padėką visiems užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Kanados lietuvių fondui, pareiškiusiems užuojautas žodžiu bei spaudoje. Dėkojame karsto nešėjams, visiems lankiesiems Mamytę ligoninėje, o ypač V. G. Agurkiam, kurie tiek daug meilės parodė ją guosdami ir slaugydami. Taipgi nuoširdus ačiū ir ponions už pyragus.

Teatlygina Jums Dievas.

Vyras; sūnus ir dukros su šeimomis

P A D Ė K A

A+A

VINCUI BIELIŪNUI

mirus,

nuoširdžiai dėkojame kunigui J. K. Butkui, OFM, už gedulines šv. Mišias, pasakytą pamokslą, maldas laidotuvių namuose ir kapinėse.

Gili padėka St. Catharines skyriaus ramovėnams už suteiktą tradicinę pagarbą mirusiam laidotuvių metu.

Nuoširdus ačiū visiems, dalyvavusiems maldose laidotuvių namuose ir šventovėje, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems širdies ligų fondui ir Tautos fondui, pareikštas užuojautas žodžiu, spaudoje bei raštu, ir palydėjimą mirusio į amžiną poilsio vietą.

Liudintys — žmona Antosė, sūnūs Jeronimas ir Kostas su šeimomis

Welland, Ontario

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

A+A

ANTANUI JOKŪBAIČIUI

tragiškai mirus,

jo žmoną RŪTĄ, brolių VLADĄ su šeima ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

P. M. Krilavičiai

R. G. Krilavičiai

R. O. Krilavičiūtė-Slykhuis

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Lietuvių tautodailės instituto paroda, surengta Hamiltone Kanados lietuvių dienų metu. Iš kairės: A. Zanderienė, A. Vaitonienė, H. Lasienė, G. Baltaduonienė prie savo rodimųjų. Nuotr. J. Miltenio

Tautinio lietuvių įsisąmoninimo raida

Šimtmetis kelias, susijęs su nesėkmingais sukilimais, nuostoliais ir laimėjimais

DR. BR. POVILAITIS

Po trečiojo Lietuvos-Lenkijos padalinimo 1795 m. beveik visa Lietuvos teritorija atiteko rusų imperijai, kurios tikslas buvo tą kraštą surusinti ir supravoslavinti. Tačiau caristinei Rusijai tai padaryti nepasisekė. Jai nepavyko išplėsti iš lietuvių tikėjimo į Dievą, kuris glaudžiai rišosi su savo krašto, savojo rašto, žodžio ir net raidės meile. Dėl tų vertybių lietuviai kovoję drąsiai ir neatlaidžiai, nebijodami kalėjimų, tremties, siurbų, kraujo praliejimo ir net mirties.

Tuo metu Lietuvos liaudyje nedaug žinių buvo pasilikę apie vytautinius laikus ir tuometinę laisvąją Lietuvą. Tačiau kiekviena motinė žinojo, kad kadaise Lietuva buvo didelė ir turėjo savo karalius.

Maždaug tuo pat laiku lietuvių tautos atgimimo veikėjai norėjo savo žmonėms parodyti XIII-XIV šimtmečių Lietuvą ir jos didybę, todėl pagal to meto galimybes rašė ir kėlė Lietuvos valdovų, jos didžiųjų kunigaikščių laikus bei jų žygius.

Toks nuo XIX š. pradžios puoselėtas savos praeities idealizavimas lietuvių tautoje yra jau atlikęs savo vaidmenį. Lietuvių tauta tiek tautiškai susiprato, kad pajėgė sukaupti pastangas ir po I D. karo įgyvendinti Lietuvos valstybingumo idealą — tapti nepriklausoma valstybe. Už tą įsisąmonintą idealą net ir po II D. karo pačiame krašte buvo sudėta daug aukų. Kova tebetęsiama ir laisvajame pasaulyje.

Nesėkmingi sukilimai

Lietuvių tauta, siekdama laisvės, ne kartą buvo sukilusi, kai stengėsi liaudyje caristinės rusų imperijos jungu. Tiems sukilimams dažniausiai vadovaudavo svetimi Lietuvos idealams žmonės, kuriems pirmoje eilėje rūpėjo ne laisva Lietuva, bet sujungta su Lenkija. Sukilimų banga, ypač apie 1863 m., buvo didelė. Jų apie pusimtį buvo atskirose vietose, ir jie buvo daugiausia susirėšę su Lenkijos panašiu sukilimų komitetais. Tų sukilimų dauguma buvo nesėkmingi, ir nemažai tų sukilimų vadovų žuvo.

Sekant šios kovos eiga, pravarčią suminėti tuo metu Prancūzijoje gyvenusių lietuvių atsišaukiamą ir kreipimąsi į Rusijos caro administraciją, kuris buvo išspausdintas „Apžvalgos“ laikraštyje 1893 m. Jame sakoma: „Jei priespauda Lietuvoje nebus panaikinta geruoju, teks pasielgti taip, kaip ariai su angliais. Pradėsimė dinamitus dėti po jų rūmų ir cerkvėms, privėsime mus, ydant žudytume jų gubernatorius, didesniuosis perdėtinius ir kitus kraujo siurbikus... ateis atmonijimo valanda“.

XIX š. Rusijos caro patvaldystės asimiliacinės tendencijos susidūrė su tautinio lietuvių atgimimo ir jų tautinio sąmoningumo augimo bei besiformuojančios tautinės inteligentijos visuomenine veikla. Šiame susidūrimo lietuvių pozicijas ypač stiprino grubus ir prievartinis ortodoksų tikėjimo brukimas ir caro ad-

ministracijos kišimasis į religinę sritį.

Toji kova įvairiose kultūros srityse buvo tik netiesioginis Lietuvai laisvės siekimas. Tad visas priešaušrinis laikotarpis sunkiausiose sąlygose ir pavojuose buvo politinės nepriklausomybės pradininkas ir siekėjas, nors daug kas tada skleidė pasyvaus okupantui priešinimosi politiką.

Tarp dviejų milžinų

Tautinio Lietuvos atgimimo vystymasi svarstant, reikia atsiminti, kad beveik nuo pat savo valstybinio gyvenimo pradžios lietuviai vis turėjo kovoti už savo tautos gyvenimo erdvę, kuri nuolat buvo spaudžiama abiejų didžiųjų kaimynų — vokiečių iš vakarų, rusų iš rytų. Pradžioje vokiečiai per kryžiuočių ordiną labai vargino lietuvius, kol po įvairiausių politinių ir karinių manevravimų jų jėgą galutinai sutriuškino jungtinis Vytauto lietuvių ir Jogailos lenkų karinės pajėgos prie Žalgirio.

Vakarinės sienos po to buvo ramios. Rytuose Vytautas taip pat kuriam laikui buvo užtikrinęs taiką, patraukdamas į savo pusę daugumą Rusijos kunigaikščių ar tai jėga, ar jėga paremtu įtikinimu.

Tačiau neilgam, nes gana greitai po Vytauto mirties Didysis Maskvos kunigaikštis Jonas III kibo į Lietuvą karinėmis priemonėmis. Tai buvo pradžią karų su rusais. Iš tos karų orbitos Lietuva nebeišėjo iki paskutiniojo padalinimo. Rusų banga pamažu užliejo visas buvusias Vytauto sritis, o po nepriklausomos Lietuvos sužlugdymo toji banga, jau po sovietinio bolševizmo priedanga, nužygiavo per Lietuvą į vakarus ligi Europos vidurio.

Lenkų vaidmuo

Tačiau Lietuva nuo Vytauto laikų ligi trečiojo padalinimo, maždaug per 400 metų buvo vienokioje ar kitokioje unijoje su Lenkija, kurios santykiai su Rusija visą laiką buvo blogi. Lenkija, anksčiau įsijungusi į Vakarų Europos gyvenimą, visada siekė sulenkinti Lietuvą. Jiems, kaip ir rusams, įvykdyti tuos savo planus vis dėlto nepasisekė. Be abejonės, per šimtmečius jie padarė lietuvių tautai daug žalos — sutrukdė Vytautui vainikuotis Lietuvos karaliumi, nuolat reikėdė pretenzijų į etnografinės Lietuvos žemes su Vilniumi.

Istorikai mano, kad lietuvių lenkinimo pradžia buvo Hrodlos unija 1413 m. Tada Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto bajorai suartėjo su Lenkijos karaliumi Jogaila ir jo bajorais, kai 47 lietuvių bajorų bei didikų šeimos buvo priimtos į lenkų bajorų riterių korporacijas ir gavo tų lenkų šeimų herbų. Tai buvo masas Lietuvos bajorams dar labiau suartėti su Lenkijos bajorais. Tuo būdu buvo pasėta Lietuvos bajorų sulenkėjimo arba nutautimo sėkla.

Trečiojo Lietuvos padalinimo metu jau didelė Lietuvos bajorų dalis buvo sulenkėjusi ir praktiškai jau nebebuvo glaudesnio ryšio tarp lietuviškai kalbančių valstiečių ir lenkiškai kalbančių Lietuvių bajorų dvarininkų. XVIII š. ir XIX š. pradžioje buvo

dar labai mažai susipratusių žmonių, dalyvaujančių tautiniame judėjime, kuris ėjo maždaug lygiagrečiai su apsišvietusių žmonių proporcija. Todėl lietuviškai apsisprendęs tautos elementas — valstiečiai, kunigai ar net ir kai kurie dvarininkai labai stengėsi, kad kiek galint daugiau lietuvių jaunuolių siektų mokytis išsilavinimo.

Tos pastangos davė gražių vaisių, nes pirmasis pasaulinis karas užklupo Lietuvą, nepaisant visų rusų carų persekiojimų ir lenkų įtakos, jau gerokai tautiškai susipratusių ir su nemažu skaičiumi iš liaudies išėjusių inteligentijos, kuri pakeitė sulenkėjusių savo diduomenę — dvarininkus bei bajorus ir sumaniai vadovavo tautos gyvenimui.

Tautinis susipratimas

Bet kas gi yra tauta bei tautinis įsisąmoninimas ar susipratimas? Sudėtingame šių dienų gyvenime tikslų ir trumpą tautos sąvokos aptartį sunku rasti, bet gal pakaks, jei tautą apibūdiname kaip kilmę, tradiciją, kalbą, kultūrą, bendrą likimą susietą žmonių bendruomenę, kuri turi ją būdingą dvasią. Todėl pagrindini kiekvieno tautinio judėjimo turinį sudaro kova už tautinę nepriklausomybę. Praktiškai tai būtų kova už kalbą, raštiją, mokyklą, religines tradicijas, valdymą ir kitas panašias sritis.

Lietuviuose jau pirmoje XIX š. pusėje išsilo nedidelė grupė, kuri buvo pasižvelgusi kovai už lietuvių kalbos teises ir tautinę kultūrą. Tai maždaug Valančiaus, Baranausko laikai. Šiandien mes tuos pradininkus prisimename su pagarba ir dėkingumu. Vytautą Didįjį tenka irgi prie tų garbiųjų ir gerbtinųjų grupės priskirti, nors jis gyveno tokiais laikais, kai valdančiųjų tarpe buvo žinoma ir praktikuojama tik asmeninio kulto ir asmeninio valdymo teisė, o visuomeninis pradmas buvo dar menkai teišvystytas, nors jau ir tada jo pradmenys buvo pastebimi.

Didžiosios šventės

Mes, lietuviai, švenčiame kelias svarbesnias tautines šventes: nepriklausomos valstybės paskelbimą vasario 16 d., kariuomenės atsteigimo lapkričio 23 d., nuo 1930 m. — rugšėjo 8, t.y. Tautos šventę, Vytauto Didžiojo numatyto vainikavimo dieną. Išeivijoje prisimename sibirinius trėmimus birželio 15 d. Toms šventėms būdinga rimtis, susikaupimas, iškilmingi posėdžiai, parada ir kitokia programa. Visa tai turi tikslą vienyti, stiprinti ir mokyti tautą ar tautinę grupę bei kelti jos tautinį įsisąmoninimą.

Viena iš tokių atskirų švenčių tekstų laikyti ir šv. Kazimiero 500 metų nuo jo mirties suaktį. 1984 metais buvo paskelbtas Šventojo Kazimiero metais. Jie buvo užbaigti per Pasaulio lietuvių katalikų kongresą Toronte. Pagrindinėse paskaitose buvo svarstyta įvairios kazimierinės temos, nuo kurių neatsiliko ir lietuviškasis jaunimas, svarstęs religinės orientacijos temas. Šv. Kazimiero garbei buvo sukurtas operinis veikalas „Dux Mag-“ (Nukelta į 5-tą psl.)

Kariniai manevrai ir jų trukdytojai

K. BARONAS

Rudens manevrai Vokietijoje, trukę 4 dienas, sutraukė ne tik senojo žemyno Atlanto Sąjungos dalinius, bet ir 17.000 karių iš JAV.

„Taikos“ šalininkai

Kiekvieną dieną, pusvalandį vakarinės programos, šioms manevrams skyrė Europos amerikiečių televizija — rodė ne tik Dėdės Samo karių pratimus, bet ir kanadiečių, vokiečių, anglų ir kt. valstybių. Deja, amerikiečiai niekuomet neparodė „taikos“ demonstrantų, didesnių ir mažesnių išsišokimų, kurie tikrovėje negalėtų būti toleruojami, kaip pvz. spjaudymas vokiečių ir amerikiečių kariams į veidus, aptašymas tankų raudonais dažais, pakeitimas kryžkelėse keldrožių, užklijimas ar net užtemimas gatvių pavadinimų, pjaustymas karinių autovežimčių padangų, išleidimas slapčiai iš tankų benzino ir t.t.

Vokietijos komunistų partijos bei įvairių „taikos“ sąjūdžių inspirojami jaunuoliai norėjo išprovokuoti karių ir juos kompromituoti. Tačiau visiems daliniams buvo įsakta neįsileisti su demonstrantais į jokiais diskusijas, ignoruoti ilgaplaukių ir ilgabarzdžių užgauliojimus. Tik puolus karį šaltu ar karštu ginklu, imtis apsigynimo veiksmų ir panaudoti net ginklą.

Juos tvarkė policija

Demonstrantus tvarkyti buvo pavesta policijai. Ji taikindama ir švelniai elgėsi su demonstrantais, išleisdama iš atvykusių visuomenet bei visur tų pačių autovežimčių savininkų padangų orą, nuimdama vožtuvėlius (ventilius); suėmusi kokį nors „karštakosį“, patikrindavo tik jo dokumentus.

Netoli Hildesheimo „Lion heart“ manevruose kur dalyvavo 131.000 britų, vokiečių ir olandų karių, „taikos“ demonstrantai buvo įrengę stovyklą su palapinėm, pasiruošę trukdyti manevrus. Policija netikėtai apsupo stovyklą, padarė kratą palapinėse ir rado kirvius, kaplius, virbus ir kt. „šaltus“ ginklus.

Visur su keliais aparatais vokiečių policija nematomai demonstrantus filmavo. Daugumos veidai jau pažįstami, nes tie patys jaunuoliai demonstruoja Berlyne, Frankfurte, Hamburge... Filmas taip pat padeda policijai išaiškinti didesnius nusikaltėlius. Taip pvz. buvo išaiškinta tapatybė demonstranto, mušančio grovion įkritusį policininką, kuriam grėsė net pavojus gyvybei. Teismo jis buvo paleistas. Po kelių mėnesių pagautas prievartaujant nepilnametę mergaitę, bet ir vėl... paleistas. Mat advokatai surandą įvairius paragrafus. O advokatai — demonstrantų simpatikų ir dar ginančių nemo-kamai bylas Vokietijoje yra šimtai.

Krikščionių demokratų — CDU partijos šulas A. Dreggeris spaudoje apie demonstrantus taip pasakė: „Manevrų trukdytojai yra sovietų pagalbininkai, kurie Raudo-

nosios armijos puolimo atveju turės atidaryti kelią į vakarus. Šių demonstracijų organizatoriai nori taiką myliną jaunimą padaryti Maskvos penktos kolonos įrankiu.“

Stebėtojai iš rytų

Nesnaudžia ir rytai. Nors į manevrus buvo pakviesti Varšuvos sąjungos kariniai atstovai, tačiau jie kvietimų nepriėmė, pereidami kaip kurmiai į požemį. Plaukiodami prekybiniais laivais su didelėmis antenom Dunojaus upe, jie stebėjo pratimus, pionierių greitai statomus tiltus, tankų ir karių persikėlimus ir t.t. Vazinėdami sunkvežimiais, kuriuose buvo įrengti įvairūs elektroniniai prietaisai, daugiausia iš rytinės Vokietijos, jie sekė pėstininkų, šarvuotų dalinių pratimus. Kariniai sluoksniai griežtai protestavo, reikalaudami Bonną tokius nekviestus svečius suimti. Tuoj pat vokiečių užsienio reikalų ministerijoje atsilankė rytinės Vokietijos atstovas, ir visas triukšmas nutilo. (Vakary ir Rytų Vokietijos santykiai reguliuojami ne pasiuntinių, ambasadorių, bet nuolatinių atstovų rytiniame Berlyne ir Bonnoje.

Dabarties jaunimas

Koks Vokietijos jaunimas?

Įvairių institutų tyrimai parodė, kad apie 1,7 milj. jaunuolių yra aktyvūs ekstremistai, kurių 3,7% priklauso dešiniųjų grupei ir 9,4% — kairiajai sparnui, kurių vėl 67% simpatizuoja „žaliųjų“ partijai ir 23% — socialdemokratų. Iš dešiniųjų ekstremistų grupės tik mažą dalis simpatizuoja pasirodantiems nacionalistiniams judėjimui, kuris randamas krikščionių demokratų — CDU ir CSU eilėse.

Sučiuptas šnipas

Vokiečių spauda, televizija bei radijas pranešė apie pagautą stambų šnipą, dirbusį Miuncheno Messersmito įmonėje, būtent inž. M. Rošą. Pasirodė, jis 1954 m. iš rytinės Vokietijos atvyko į vakarų pusę, greičiausiai su įpareigojimu šnipinėti.

Vokiečiai, persikėlę iš rytų į vakarus, tik po 5 metų „priėmė“ prie pusiau slapty dokumentų (slaptoji tarnyba seka tokį tarnautoją), o po dešimties — jau prie visiškai slaptų. Greičiausiai ir M. Rošas, šnipų žargonu kalbant, „miegojo“ dešimt metų, sąžiningai atlikdamas savo pareigas, kad nesukeltų įtarimo.

Kaip rašo „New York Times“ europinė laida Ciuriche, jau 1967 m. jis pradėjo fotografuoti slaptus planus, įdėdavo juos į šratinukus (ball-point pen) ir perduodavo juos parkuose, valgyklose ir kt. susitikimų vietoje Rytų Vokietijos ir Sov. Sąjungos agentams.

Gan ilgai buvo sekamas — jam buvo paduodami kartais netikri planai, kol viskas paaiškėjo. Pagaliau rugsėjo 20 d. savo viloje, netoli Miuncheno, nakties metu jis buvo specialios slaptos policijos suimtas. Spaudai, televizijai ir radijui buvo pranešta tik po penkių dienų.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Naujasis lietuvių išeivijos vyskupas PAULIUS-ANTANAS BALTAKIS, OFM, sako pamokslą Kanados lietuvių dienų pamaldose Hamiltono katalikų katedroje 1984 m. spalio 7 d. Nuotr. J. Miltenio

Lietuvių sukilimas Vilniuje

J. VAIČELIŪNAS

1984 m. „Nidos“ klubas Londone, Anglijoje, išleido Vytauto Rimkaus 94 psl. knygėlę „Lietuvių sukilimas Vilniuje 1941 m.“ Knygelės pradžioje pažymėta, kad per daug pirmenybės duodama lietuvių sukilimui Kaune 1941 m., o per mažai kreipiama dėmesio į lietuvių sukilimą Vilniuje. Juk Vilnius yra Lietuvos sostinė. Betgi pats V. Rimkus, to sukilimo vadas Vilniuje, ir šioje knygėlėje mažai duomenų pateikia apie tą sukilimą. Pagal jį, 1941 m. birželio 23 d., 7 v.v., tas sukilimas buvo pradėtas, o birželio 24 d. ankstyvą rytą vokiečiai jau buvo Vilniuje. Taigi tam sukilimui pasireikšti buvo nedaug laiko. Nepažymėtos jokios to sukilimo kautynės, neskaityt vieno kito šūvio vienoje ar kitoje Vilniaus miesto dalyje. Bolševikinės milicijos būstinės buvo lengvai užimtos, nes gausi Vilniaus milicija ir Raudonosios armijos to miesto igulos daliniai skubiai iš miesto pasitraukė, nes vokiečiai Vilnių supo dideliu lanku. Kai kur vokiečiai jau buvo gerokai prasiveržę į rytus nuo Vilniaus.

Kaune sukilimas buvo daug didesnio masto, nes čia sukilėliams teko kautis ne tik su milicijos, bet ir su besitraukiančios Raudonosios armijos daliniais. Kauno sukilėliai ne tik užėmė miestą, bet ir radiją davė toną visai sukilusiai Lietuvai. Per Kauno radiją buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, kvietimas lietuvių kariuomenės daliniams jungtis prie sukilėlių, jei yra galimybė, ir panaši informacija.

Tiesa, vokiečiai ir kai kuriuos kitus Lietuvos miestus užėmė be šūvio, nes bolševikai iš Lietuvos bėgo galvotrukčiais. Lietuvoje vokiečiai stipriau kovėsi tik Žemaitijoje ir Alytaus rajone. Kitur įvyko tik trumpi, nežymūs susidūrimai, todėl vokiečiai Lietuvą peržygiavo per 3-4 dienas. Vokiečių generolas E. Manstein su savo šarvuotųjų korpus Daugpilį pasiekė birželio 26 d.

Vokiečių daliniai į Šiaulius įžygiavo birželio 25 d. tanki-

nėje rikiuotėje. Šiaulietis S. R. rašė: „Neužilgo pasirodė pirmieji vokiečių okupaciniai kariuomenės daliniai žygiuojantys tankinėje rikiuotėje. Aušros alėja („Karys“ 1983 m. 2 nr., 65 p.). Kai po trejų metų bolševikai, amerikiečių remiami, veržėsi į vakarus, prie Šiaulių su vokiečiais kovėsi apie dvi savaites. Kai su savo divizija į sugriautus Šiaulius įžygiavo gen. V. Karvelis, susuko: „Ka tie nevidonai padarė su mano miestu!“ Jis nesakė, kas yra tie nevidonai, nes žinojo, kad vokiečiai, žygiuodami į rytus, to miesto nesugriovė. Šiaulius 1944 m. sugriovė bolševikai, pildami tą miestą su dviem armijom ir keliais artilerijos pulkais. Bolševikai laikosi aklos taktikos: jie visais ginklais puola priešą, kurio nėra arba labai mažai. Tų puolimo rezultatas — nuterota pultoji vietovė. Vienas lietuvių divizijos karys rašė, kad jie, artileristai, kai 16-ji lietuvių divizija buvo netoli Panevėžio, gavo įsakymą apšaudyti Uptės miestelį. Į tą miestelį buvo paleista keliosdešimt artilerijos sviedinių, sugriauta keletas namų. Vėliau paaiškėjo, kad Uptėje tada vokiečių visai nebuvo.

Grįžtant prie sukilimo Vilniuje, tenka pasakyti, kad kiekvienas raštiškas palikimas apie vieną ar kitą lietuvių sukilimą palieka medžiagos Lietuvos istorijai. Ir vokiečių kariams buvo malonu įžygiuoti į vieną ar kitą Lietuvos miestą, iš kurio prieš juos nepasipylė šūviai. Gaila, kad vokiečiai lietuvių pastangų neįvertino ir nenorėjo suprasti jų siekių. Vokiečiai yra geri kariai, bet silpni politikai. Jie dėl nesiorientavimo plitikoje pralaimėjo du pasaulinius karus, prarado daug savo tautos narių, suskaldė savo kraštą, suilaukė didelio ekonominio ir moralinio pralaimėjimo, neskaityt kitom tautom padarytos žalos.

Knygelę „Lietuvių sukilimas Vilniuje 1941 m.“ parašė Vytautas Rimkus, išleido „Nidos“ klubas Britanijos Londone. 94 psl., mikštais ir kietais viršelais. Kaina 3-4 svarai.

GIDEON TRAVEL AGENCY

60 St. Clair Ave. E. Toronto
kviečia praleisti

KALĖDAS BETLIEJUJE

1984 m. gruodžio 21 — 1985 m. sausio 4

Aplankysime: Amoną, Petrą, Jeruzalę, Betliejų, Nazaretą, Galilėją, Romą ir Vatikaną

\$2,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervėžimus bei pernešimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal.
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Telefonas: 923-7337

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnį informaciją gausite užpildę ir atsiuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.....

Adresas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VAIKAI IR PAAUGLIAI

Jūra Baužytė "Tiesos" 236 nr. paskelbė dorovės temoms skirtą straipsnį "Kelias į vagystės liūną", liečiantį įvykius Šilutės rajono Kalnų sovchoze. Galzdonų kaimo parduotuvės vedėjas J. Tamulevičius nutarė išeiti atostogų. Prekes jis perdavė jį pavaduosiančiai pardavėjai Birutei Bagdonaitėi. Sandėlyje padarius reviziją, truko 170 rublių. Itardamas vagystę, bet nežinodamas, kas vagia, juos padengė pats J. Tamulevičius. Ne geriau sekėsi ir B. Bagdonaitėi, kuriai sandėlyje taip pat pradėjo trukti gerimų bei kitų prekių. Parduotuvę ji rasdavo visiškai tvarkinga: ant durų kabėdavo užrakinta spyna, viduje — jokių išilaužimo žymių. Negi aityvarai tą degtinę su konjaku gėrė, užsikandami saldinais? B. Bagdonaitė atsisakė dirbti tokioje parduotuvėje. Grįžo vedėjas J. Tamulevičius, nebaigęs savo atostogų. Šį kartą buvo rastas tūkstantį rublių prašokęs trūkumas. B. Bagdonaitės žodžiai, kad nežinanti kur dingsta prekės, nieko neįtikino. Jis teko padengti tą trūkumą ir atsiveikinti su Galzdonais. Vedėjas J. Tamulevičius taip pat dažną rytą pastebėdavo, kad trūksta degtinės, cigarečių, pirštinių, kokių, kad dėžėse nusenka saldainiai. Naktimis jis pradėjo būdėti sandėlyje: "Būdėjo jis kelias naktis. Berods, ketvirtąją vagis įsiruopštė pro lango grotas, pro kurias, regis, tik katinas tegalėtų įlįsti. Tai buvo dešimtmetis Arūnas Dusevičius. Verkšlendamasis šliurpdamas nosimi, jis pasakojė: atėjęs su draugu vienuolikmečiu Kęstutiu Mauliui ir dar kitiems, vyresniams, kurie patys įlįsti parduotuvėn negalėjo, o tik paėmė tai, ką mažieji atnešė iš dėžių ir iškišo pro lango grotas..."

LIŪDNA ISTORIJA

Milicija atskleidė liūdną istoriją. Vagystės organizavo kai kurie suaugusieji ir paaugliai, panaudodami vaikus. Grobis būdavo gabenamas į Stoniškių sovchozo darbininko Zigmo Mauliaus butą ar į Galzdonų kaime esantį, tuščią pastatą. Dalyvių ir jiems pritariančių vaikų vykdavo, Zigmo ir Jėvos Maulių namuose. Net ir jų šešiolikmetė dukra Reda buvo prisidėjusi prie parduotuvės tustinimo. Išradinga vagystė susidomėjo senesniais bausmės atliekės vagis Valentinas Stulginskis, vidurinių mokslo baigęs Antanas Kubeckas, abu nutarė prisijungti prie užaujamųjų paauglių. Jie pradėjo stambesnio masto vagystes. Jeigu seniau vaikai iš parduotuvės sandėlio paimdavo 3-4 butelius degtinės, dabar buvo pasiekta 27 butelių rekordas. Valentinas Stulginskis buvo nuteistas 4 metams, Reda Mauliūtė — 3 metams laisvės atėmimo, Antanas Kubeckas — 3 metams laisvės atėmimo lygtinai, prievarta įdarbinant nuosprendžio vykdytojų numatytose vietose. Paaugliai Rimas Dusevičius, Alvydas Grublys ir Birutė Stulginskė taip pat susilaukė laisvės atėmimo 3 metams, bet jiems nuosprendžio

vykdymas atidėtas vėlesniam laikui. Dabar jiems įsakta mokytis, nelankyti vietų, kur geriamas alkoholis. Vaikai Arūnas Dusevičius, Kęstutis Maulius ir Zenonas Vidžiūnas dar nėra atsakingi už savo veiksmus. Už padarytą žalą parduotuvei ir joje dirbusiai B. Bagdonaitėi turės atlyginti nuteistieji ir bausmės išvengusių vaikų tėvai.

MEŠKERIOTOJŲ ŠVENTĖ

Medžiotojų ir žvejų draugijos Kupiškio skyrius surengė pirmąją meškeriotojų šventę. Meškeriojimo varžybos vyko Puozų ežere, valčių lenktynės Pyragių ežere. Geriausiai sekėsi Puozų būrelio nariui V. Lebedžiui, kurio sugautos žuvys svėrė 2,9 kg. Geriausių spinningautojų pripažintas Subačiaus būrelis 4,4 kg. Paulauskas, sugavęs 1,5 kg lydeką. Tiksliausiai svarelį spiningu į taikinius metė subatšis P. Balčiūnas. Antroji vieta teko pensininkui būrelio nariui J. Gruodžiui, trečioji — Č. Majauskui. Gerai pavykus meškeriotojų šventė bus rengiama kasmet.

ITALIŠKAS "VIDUDIENIS"

Vilnių pasiekė itališkoji pica (pizza). Pirmajai picerijai (pizzerijai) panaudotas atnaujintas ir jai pritaikytas valgyklas "Vidudienis" pastatas, dabar tapęs beveik kavinės lygio visuomeninio maitinimo įmone. Skaitytus su tuo itališku "Vidudieniu" spalio 10 d. laidoje supažindina "Tiesos" korespondentė Zonė Šiulienė. Iš "Vidudienio" buvo pašalinti stalai, įprastiniai padėklai, indai, patiekalų išdėviu linijos. Z. Šiulienė apie itališką picą leidžia kalbėti šio patiekalo gamybos vedėjai V. Jakušinskienei. Picos kepmas iš mielinės teslos, turinčios baltos duonos skonį. Iš jos suformuojami dideli apvalūs blynai, kuriuos septynetą minučių reikia pakaitinti trijų šimtų laipsnių karštyje. Klientai picos laukia atsisėdę prie baro. Jiems ten parodoma tolimesnė picos gamyba: "Kliento akivaizdoje baro šeimininkės ant kepinio uždeda pomidorų padažą, uždeda mėsos arba žuvies, grybų arba silkės ir užbarsto tarkuotu sūriu. Dabar pica įdedama į čia pat esančią elektrinę krosnį. Po dviejų minučių valgis būna paruoštas ir specialiu indu dedamas ant stalo". Pasak Z. Šiulienės, tai daug kam bus neįprasta, nes mūsų mamų ir močiutų miltiniai kepiniai niekuomet nebuvo užpildami pomidorų padažu, retai kada barstomi tarkuotu sūriu. Ji taipgi primena vilniečiams, kad pica skani tik karšta, kad ją reikia valgyti greitai, kol dar neatšalus. Picos gamybos Maskvoje mokėsi D. Pitrenaitė, L. Viršilienė ir Vilniaus valgyklų tresto visuomeninio maitinimo skyriaus viršininko pavaduotoja D. Sadauskienė. Didžiojoje "Vidudienio" salėje, be picų, dar prekiaujama sultiniais, keptais viščiukais, dešrelėmis, ant iešmo kepta jautiena. Apie picų pristatymą klientams į darbovietas ir namus dar neužsiėmė. Jie tik raginami pasinaudoti "Vidudienio" paslaugomis. V. Kst.

KLB krašto tarybos suvažiavime Toronte 1984.X.13 buvo surengtos svarstybos apie lietuvių kalbos išlaikymą jaunose šeimose. Iš kairės: svarstybų vadovė GABIA PETRAUSKIENĖ, seselė MARGARITA BAREIKAITĖ, mokytoja IRENA GRABOŠAITĖ-ROSS, stud. DARIUS ČUPLINSKAS

Hamilton, Ontario

LIETUVOS KARIUOMENĖS metinė šventė bus lapkričio 24, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo centro salėje. Koncertinei daliai pakviesmė subatšis P. Balčiūnas. Antroji vieta teko pensininkui būrelio nariui J. Gruodžiui, trečioji — Č. Majauskui. Gerai pavykus meškeriotojų šventė bus rengiama kasmet.

Lapkričio 25, sekmadienį, 10.30 v.v., AV šventovėje bus pamaldos už žuvusius kovotojus. Po pamaldų — vainiko padėjimas prie Lietuvos kankinių kryžaus. Pamaldose ir minėjime organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Koncerte — balijue kviečia me dalyvauti visus buvusius karius, šaulius ir visus tautiečius.

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba

Delhi-Tillsonburg, Ont.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ — lapkričio 10, šeštadienį, 6.30 v.v., Delhi lenkų salėje (234 Main St.). Programoje numatyta trumpa oficialioji dalis hamiltoniško "Aukuro" vaidinimas. Be to, bus šokiai, užkandžiai, veiks baras, loterija. Minėjimą rengia ir visus tautiečius dalyvauti kviečia DLK Gedimino šaulių kuopa.

London, Ontario

KLB LONDONO APYLINKĖS visuotiniame susirinkime š. m. birželio 24 d. nepavyko išrinkti naujos valdybos. Buvo pavesta Romui Genčiui ją sudaryti. Jam nepavyko, ir jis atsisakė toliau bandyti.

Po keturių mėnesių pritraukus klebonas kun. Ignas Mikalauskas sušaukė organizacijai atstovų posėdį spalio 21 d. klebonijoje. Po ilgų diskusijų ir nuomoninių pasikeitimų pavesta šį reikalą spręsti įgaliojiniams: Mirui Chainauskui, Stasiui Kerui, Algiiui Švilpai ir Rudžiui Vilembrektui. Jie pasižadėjo artimiausiu laiku sudaryti Londono apylinkės valdybą.

Koresp.
AR "TAURAS" LAIMEJO? Kanados apygardos krepšinio pirmenybėse Hamiltone spalio 6 d. vyrų B klasėje varžėsi ir mūsų šaulieji vyrai. Pirmose rungtynėse 10.30 v.v. Westdale gimnazijos patalpose mūsų vyrus pasitiko nepaprastai patvarumo Hamiltono "Kovo" vyrų komanda, dabartinė Š. Amerikos B klasės čempionė.

Varžybos sužaidavo didelę spartą ir buvo aišku, kad jos links audingos iki pat pabaigos. Deja, salėje nebuvo elektrinės taksams rodyti rodyklės (scoreboard) nors kitose salėse ji buvo, o taksams žymėti paskirti labai jauni berniukai. Nutariau ir pats juos žymėti. Buvo trijų taksų skirtumas tarp jų žymėjimo ir mano. Pagal jų duomenis rungtynės baigtos 67:58 Hamiltono naudai. Kaip galėjau įrodyti, kad mano žymėjimas teisingis, negu jų, kai nėra nei trečiųjų liudininkų nei taksų rodyklės?

Dar viena nemaloni staigmena — 3 v.p.p. toje pat salėje turėjo žaisti prieš tą patią komandą, o laimėjimas būsiąs išvestas abiejų rungtynių taksus sudėjęs. Pasirodo, šiose apygardos pirmenybėse dalyvauja tik keturios komandos: dvi A klasės (Toronto "Vytis" ir Hamiltono "Kovas") ir dvi B kl. (Hamiltono "Kovas" ir Londono "Tauras"). "Aušros" klubo komandos į pirmenybes neatvykus, o "Vytis", kaip stipriausiai praejusio sezono B kl. komandai perėjus į A kl., mums varžytis ir beliko tik viena komanda. Tai buvo mažiausio masto vyrų pirmenybės.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Antrose rungtynėse taksų žymėjimas buvo tikslus, nes juos žymėjo vyresnio amžiaus jaunuoliai. Jos baigtos 77:69 "Tauru" naudai. Išvadoje — pagal jų duomenis, B kl. turnyrą laimėjo Hamiltonas vieno taksu persvara, t.y., 136 prieš "Tauru" 135 taksus! Pagal mano žymėjimus "Tauras" laimėjo, nes mūsų laimejimui trūko tik dviejų taksų, o mes turėjome tris.

"Taurui" taksų iškovojo (prieš kablelį — pirmose rungtynėse, po kablelio — antrose, nž — nežaidė): D. Šicas 14,30, J. Kutkevičius 23,10, J. Butkus 8,16, E. Andriukaitis 8,4, J. Brikmanis nž,6, P. Lukas 5,nž., R. Genčius nž,4, P. Šicas 0,4, F. Šicas 0,3.

Šio B kl. turnyro geriausias metikas — mūsų D. Šicas, per dvi rungtynes "Taurui" iškovojo net 44 taksus, antravietis — Hamiltono R. Bartninkas su 40 taksų ir trečiavietis — mūsų J. Kutkevičius su 33 taksais. Iki šiol mes niekada nepajėgėm šios kovingos Hamiltono komandos įveikti. Šis yra pirmas kartas, kad galėjome prieš ją antrose rungtynėse laimėti. D. E.

Edmonton, Alta.

ANTANAS TAMOŠIŪNAS, pirmosios imigracijos tautietis, mirė š. m. spalio 4 d., sulaukęs 86 m. amžiaus. Velionis ilgus metus ūkininkavo Alberto St. Paul apylinkėje. Sulaukęs pensininko amžiaus, vedė prancūzų kilmės našlę moterį ir persikėlė gyventi į Edmontoną. Paliko liudinčių žmoną Oriną ir 3 poaikius. Palaidotas spalio 6 d. Edmontone iš Šv. Tomo Akviničio šventovės Šv. Antano kapinėse.

IKURTUVES. Spalio 7 d. per 20 tautiečių su valgiais, gėrimais bei papildomomis kėdėmis aplankė naujam name įsikūrusią Ritą Burbulevičiūtę. Esant neįprastai šio meto šiltai dienai (mieste buvo rekordinė temperatūra — 27°C), svečiai su šeimininke jaukiai pralaido popietę kieme, gražuose medžio paunksmeje. Darbščiąją Ritą

sveikino ir bendrą dovaną įteikė Algis Dudaravičius. Kadangi tą dieną buvo ir Ritos gimtadienis, tad papildomai žodį tarė dr. P. Klemka. Mielai šeimininkei buvo sugiedota "Ilgiausių metų" bei palinkėta geros sėkmės.

REKORDINIS KRITULIŲ KIEKIS sniego pavaldui (46 cm) iškriti Edmontone spalio 17-19 d.d. Vidurkis kritulių kiekių spalio mėnesį yra apie 7 cm. Šios audros metu netoli Lesser Slave ežero lektuvui nukritus, žuvo. Alberto provincinės valdžios opozicijos vadas Grant Nottley. Tai pačiame amžiaus pajūgume (45 metų) žmogus, Alberto socialistų partijos vadas ir visų respektuojamas politikas. Šį tragikalią įvykį plačiai paminėjo ne tik vietinė spauda, bet ir visos Kanados bei JAV žinių agentūros. **Dobilas**

St. Catharines, Ontario

KANADOS AVIACIJOS VYR. LEITENANTAS Viktoras Ruzgys pradėjo skraidyti aukštojo pilotų karo lektuvais savarankiškai. Kiti du jo broliai irgi domisi aviacija. Ispanų kilmės motina gana gerai kalba ir lietuviškai. Neapleidžia lietuviškų pamaldų, į kurias nuo pat mežens vesdavo ir savo tris sūnelius. Tėvas, irgi Viktoras, jau daug metų dirba vietos "General Motors" įmonėje.

ISIRINKTA NAUJA Pavergtų tautų organizacijos valdyba spalio 4 d.: pirm. P. Vasarinis — latvis, vicepirm. A. Kossowski — lenkas ir sek. F. Pejskar — čekoslovakas.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilmių filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu 242-4114 Toronte. Norintiems parodomai pavyzdžiai.

Delhi-Tillsonburg, Ontario

Delhi lenkų salėje (234 Main Street),

lapkričio 10, šeštadienį, 6.30 v.v.,

punktualiai, rengiamas

Lietuvos kariuomenės atkūrimo

MINĖJIMAS

PROGRAMOJE: trumpa oficialioji dalis, Hamiltono

lietuvių teatro "Aukuras", režisuojamas Elenos

Dauguvietytės-Kudabienės.

Muzika A. Adomaičio iš Toronto. Užkandžiai, baras,

loterija, šokiai.

Visi kviečiami dalyvauti. Salė ir baras atidaryti 6 v.v.

Pradeda ma nurodytu laiku. DLK Gedimino šaulių kuopa

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lituanistikos katedros įgyvendinamas Iliinojaus universitete Čikagoje pasiekė pusiaukelę. Administraciniame universiteto pastate spalio 5 d. vadovybei buvo įteikta \$100.000. 1983 m. lapkričio 5 d. universitetas buvo gavęs \$200.000. Tad dabar ateityje reikės surinkti ir įteikti antrąją sutartos sumos pusę — \$300.000. Š. m. spalio 5 d. įvykusioje pinigų įteikimo iškilmėje dalyvavo apie 40 lietuvių ir universiteto vadovybė. Iškilmei vadovavo naujoji lituanistikos kursų prof. dr. Violeta Kelerienė. Čekius įteikė Jonas Kavaliūnas — JAV LB švietimo tarybos ir lėšų teikimo komiteto pirmininkas su Stasiu Baru, JAV LF pirmininku. Trumpai kalbėjo: PLB valdybos pirm. V. Kamantas, J. Kavaliūnas, čekius priėmęs prof. N. Moravecich, universiteto kancleris D. Langenberg, slavų departamento vedėjas B. Slijivic-Simsic. Pastaroji pranešė departamento pavidalimo pakeitimą. Jis, dabar įsijungus lituanistikos katedrai, oficialiai bus vadinamas slavų ir baltų kalbų bei literatūros departamentu. Baigmini žodį tarė lituanistikos katedros vedėjas prof. dr. Bronius Vaskelis. Katedra šį rudenį pradėjo pirmuosius mokslo metus, turėdama tris klausytojus — V. Dunzią, A. Jakimavičiūtę ir D. Račiūnaitę. Pesimistas nuraminio vienas universiteto pareigūnų, primindamas, kad lituanistikos katedra dirbs ne tik mokomąjį darbą, kuriam reikia studentų, bet ir mokslinį, atliekamą be studentų.

ALTOs valdybos posėdžiui spalio 12 d. Čikagoje vadovavo pirminko pareigas einantis T. Blinstrubas. Jis painformavo, kad į Jungtinį baltiečių komitetą Vašingtono reikalų vedėjas ir ryšininko pareigoms yra paskirtas Alg. Šilas, tas pareigas pradėsiančias spalio 23 d. T. Blinstrubui perskačius raštų gautą prašymą, į ALTOs buvo priimta nauja organizacija — Amerikos lietuvių krikščionių demokratų sąjūdis. Jis paskirs tris savo atstovus, kurių vienas įsijungs į ALTOs valdybą. Savo sudėtyje ALTOs dabar turės 14 centrinių Amerikos lietuvių organizacijų.

Čikagoje leidžiamas "Draugas" siemens švencia deimantinę savo sukaktį. Jis buvo pradėtas leisti 1909 m. liepos 12 d. Wilkes Barre, Pa., savaitraščiu ir vėliau išaugo į dienraštį. Garbingos sukakties minėjimas pradėtas rugsėjo 30 d. vakariene "Martinique" restorano salėje. Invokaciją sukalbėjo ir vaišių stalus palaimino vysk. V. Brizgys. Sveikinimo žodį tarė generalinė Lietuvos konsulė J. Daužvardienė. Apie lietuvių steigimąsi Amerikoje, parapijų, mokyklų, spaudos organizavimą ir paties "Draugo" nueitą kelią kalbėjo Stasys Pieža, leidėjų vardu — Lietuvių katalikų spaudos draugijos išd. kun. Viktoras Rimšelis, MIC, plačiau piliesdamas spaudos reikmę nepriklausomos Lietuvos prisikėlimui 1918 m., jos dabartinę paramą išeivijoje, laisvės žodžio skleidimą, kuris yra uždraustas sovietų okupuotoje Lietuvoje. Vakaro vadovė M. Remienė dalyvių supažindino su jame dalyvaujančiomis organizacijomis bei jų atstovais. Vakaras užbaigtas laimingųjų loterijos bilietų traukimu, šokiais ir draugiškais pokalbiais.

Brazilija
Sao Paulo lietuvių įsteigtoje "Lituanikos" stovyklavietėje statomi ne tik bendriniai pastatai ir vasarnamiai, bet įrengiamos ir lietuviškas vardus turinčios gatvės. Stovyklavietėje jau susilaukė: Laisvės, Brazilijos, Tautų alėjų, Lietuvos aikštės, Miško brolių, Emigrantų, Šv. Juozapo, Šv. Kazimiero, Dariaus ir Girėno gatvių. Jų pavadinimai lėtelėse įrašyti lietuviškai ir portugaliskai. "Lituanika" dabar pasiekiamą ir viešo susisiekimo autobusu, pro jos vartus kasdien pravažiuojančių penkis kartus. Pavasario ir vasaros sezonams ruošiamas pernai įrengtas maudymosi baseinas.

Australija
Sydneyje lietuvių klubo metinis narių susirinkimas įvyko rugsėjo 23 d. Išsamų pranešimą apie finansinę būklę padarė valdybos pirm. Alius Migus. Pranešimas nebuvo linksmas, nes klubą slegia didelės skolos, kurios gali baigtis iki lietuvių centro uždarymu. Nors praėjusių metų laikotarpyje iš tarnautojų algų buvo sutaupyta \$9.000, metus klubas užbaigė su \$29.442

nuostoliu. Pasamdytas profesinis vedėjas, padirbėjęs tik tris mėnesius ir pasitraukęs, kainavo daugiau kaip \$5.000. Klubu valymo išlaidos pakilo iki \$13.341, elektros — iki \$18.880. Įvedus griežtesnes bausmes išgėrusiems automobilių vairuotojams, metinės baro pajamos nuo \$28.456 nukrito iki \$19.097, pokerio mašinų — nuo \$100.979 iki \$74.272. Už paskolas bankui ir nariams teko sumokėti \$51.000 metinių palūkanų. Klubui gėlbėti nutarta įieškoti iš jo narių, kitų lietuvių bei jų organizacijų pažadų parūpinti \$150.000 paskolą, už kurią nereikėtų mokėti palūkanų. Tada būtų galima atsisikaityti su banku. Pinių nebus reikalaujama, kol paskolos pažadai nepasieks \$100.000. Pernykštis pagalbinio komiteto kreipimasis į lietuvių buvę nesėkmingas. Skautams, kurie dažnai naudojasi klubo patalpomis, pasiūlyta parduoti Ingelburne jų turimą sklypą, kuriuo jie naudojasi tik kartą metuose ir už kurį moka didelius žemės mokesčius. Gautus pinigus jie tada galėtų investuoti į Sydneyje lietuvių klubą su sąlyga, kad jis jiems parūpins išnuomotą stovyklavietę. Naują klubo valdybą sudarė išrinkti jos nariai: pirm. V. Binčis, vicepirm. A. Dudaitis, išd. I. Bieliūnas, sek. V. Bukevičius, ūkinį reikalų vadovas P. Aukriukaitis, parengimų — G. Sanka ir sekcijų koordinatorių J. Liutikas. Kandidatais liko V. Karpavičius, A. Skirka ir A. Sidaras.

Britanija

A. a. Leonas Sabanskis, pakirstas vėžio ligos, mirė Bolton rugsejo 4 d. Velionis gimė Rusijoje 1910 m. gegužės 1 d. Atvykęs Britanijon, dirbo įvairiose srityse, vienu metu buvo išvykęs į JAV. Priklausė DBLS Boltono skyriui nuo jo įsteigimo pradžios, dalyvaudavo susirinkimuose. Mirtis, nors jos buvo laukiamas, tapo dideliu smūgiu velionies žmonai, keturiem sūnum, dukrai ir visiems Bolton lietuviams. Palaidotas rugsejo 11 d. į Tonge kapines velionį palaidėjo didokas lietuvių būrelis. Apeigas atliko kan. V. Kamaitis.

Manchesterio lietuvių klube savo pobūvį rugsejo 15 d. surengė vietinis ramovėnų skyrius. Buvo susilaukta 32 dalyvių. Juos pasveikino ir pobūviui vadovavo ramovėnų pirm. K. Murauskas. Klubu vardu ramovėnų sveikino jo pirm. V. Bernatavičius. Manchesterioje leidžiamam biuletenio — A. Podvoiskis, moterų ratelio "Rūta" sek. A. Podvoiskienė. Į ramovėnų eiles įsijungė K. Tamošiūnas, atsiuntęs įstojimo pareiškimą ir 10 svarų auką.

Londono lietuvių sporto ir socialinio klubo nariai praėjusią vasarą suorganizavo savo futbolo komandą "Lithuanian Victoria F. C." Ji, priimta į Londono futbolo sąjungą, žaidžia Hackney ir Leytono futbolo lygos IV-je grupėje. Pirmosios rungtynės rugsėjo 23 d. teko sustikyti su stipriausia šios grupės komanda "The Kings Arms". Rungtynės pralaimėtos 2:1 rezultatu. Lietuvių komandos uniformos laikiniai yra dviejų spalvų — mėlynos ir baltos. Ateityje bus pereita prie trijų tautinių spalvų — geltonos, žalios ir raudonos.

Šveicarija

Tarptautinė tautinių šokių šventė rugsėjo 27-29 d.d. įvyko Ciuriche. Dalyvavo dvylikos tautybų grupės, nors Ciuricho kantone yra net 138 skirtingų tautinių grupių gyventojų. Lietuviams atstovavo Joanas Stasiulienės suorganizuota "Vilties" grupė, kurios visi nariai yra šveicarai jaunuoliai, gražiai atliekantys tautinius mūsų šokius. Šveicariškos "Vilties" pasirodymas stebėjo ir kai kurie užsienio lietuviai, tuo metu viešėję Šveicarijoje. Šventės programos buvo atliekamos ne tik salėse, bet ir dviejose miesto aikšėse. Išpūdinga buvo įvairiaspalvių tautiniais drabužiais pasipuošusių 280 jaunų šokėjų eiseną pagrindinėse Ciuricho gatvėse, plojimaiams sutikta ir palydėta gausių žiūrovų.

Vokietija

V. Vokietijoje yra apie 10.000 lietuvių, tačiau įsijungusių pilnateisiais Lietuvių Bendruomenės nariais tėra tik apie tūkstantį. Veikia 29 VLB apylinkės, turinčios tik vieną lituanistinę vargo mokyklėlę. Tikimasi, kad antroji mokyklėlė bus atidaryta šį rudenį. Apylinkės rengia atskirus kai kurių švenčių minėjimus. Pagrindiniu Vasario 16 minėjimu Romuvoje pasirūpina VLB krašto valdyba.

SKAITYTOJAI PASISAKO

KONGRESO MANIFESTAS

Apdūmodamas Tėvynės kančias ir nelaimės, džiaugiuos kiekviena prošvaiste, bylojančia mūsų tautos darnų intelektualinį proveržį. Toks džiaugsmas apėmė mane vertinant pasibaigusias šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo iškilmes ir dokumentus. Šia proga mano dėmesio centre — Pasaulio lietuvių katalikų kongreso organizacinio komiteto paruoštas ir kongreso (Toronto, Kanada) priimtas manifestas. Tad nuoširdžiausiai sveikinu šia reikšmingą progą ir linkiu kongreso komitetui, Kanados lietuvių akademiniam jaunimui ir studentijai, kuo plačiausiai šį svarbų dokumentą, kartu su reikšmingiausiais kitais, paskleisti pasaulyje. Šiuo klausimu išsamiau parašiau kongreso organizacinio komiteto pirmininkui dr. J. Sungailai.

Jeigu jums, Kanados lietuviams, pavyktų manifestą su kitais svarbiais dokumentais tolimuose kraštuose paskleisti, tai jūs labai pasitarnautumėte sovietų pavergtai lietuvių tautai ir sugriautai Lietuvos valstybei. Jūs palengvintumėte ir žmonijai įveikti blogį. Tuo jūs pažadintumėte ir snūduriuojantį apolitiškumo pataluos Amerikos lietuvių akademinių jaunimą ir studentiją. Tuo padėtumėte ir vyresniajai išeivij kar-tai, taip sunkiai kopiančiai iš destruktivaus nesusiiklausymo ir barnių klanų, nukreipiančio mūsų šventos kovos ugnį į mūsų pačių vidinį pasaulį, į smulkmenas ir asmeniškumus.

Su geriausia linkėjimais.
Kazys Eriingas
Red. pastaba. Mūsų žiniomis, minėtasis manifestas išsiuntinėtas lietuvių ir nelietuvių spaudai, kiek tai kanadiečiams prieinama, lietuvių veiksmams įvairiuose kraštuose, JAV prezidentui R. Reaganui, Kanados min. pirmininkui B. Mulroniui ir viso pasaulio vyriausybėms per Kanadoje esančias ambasadas. Mūsų vyskupai ir visuomeniniai veiksniai tuo manifestu galėtų pasinaudoti dar plačiau.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Vienintelė užsienio lietuvių gimnazija, esanti Vokietijoje (Litauesches Gymnasium, D-6840 Lampertheim-Huettenfeld 4, West Germany) šiemet sulaukė daugiau mokinių — iš viso 80.

Šiek tiek „pasitaisė“ JAV-bių lietuviai, bet neleistinai atsilie Australijos ir Kanados lietuviai. Kun. Fr. Skėrys „Europos lietuvių“ 38 nr. pareiškė: „Šiuo metu yra gimnazijoje 80 mokinių: iš jų 28 evangelikai, du žydai ir 50 katalikų, 52 mokinys yra iš V. Vokietijos, 22 mokiniai iš JAV, 1 iš Kanados, 1 iš Venezuelos, 1 iš Kolumbijos, 1 iš Argentinos, 1 iš Brazilijos, 1 iš Mali (Afrikos) ir 1 iš Australijos. Po vasaros atostogų gavome mokinių iš devynių valstybių ir keturių kontinentų. Tai labai gražus ženklas atečiai!“.

Kaip matome, iš Australijos ir Kanados — vos po vieną! Tai siaubingai mažai. Kas nutiko tų valstybių lietuviškoms šeimoms: ar nenori savo jaunimo auklėti lietuviškoje kultūroje, nenori savo jaunimui duoti geresnį ir platesnį apimtį išsilavinimą? Argi nenori, kad jų vaikai gerai kalbėtų lietuviškai, žinotų lietuvių tautos istoriją, turėtų geresnį supratimą apie lietuvių kultūrą? Be to, išmokyti vokiečių kalbos.

„Pasaulio lietuvių“ 1984 m. 8-9 nr. rašo Snieguolė Zalatoriūtė apie Argentinuos lietuvių Nestorą Ruplėną, kurio kelionė iš Argenti-

nos į Vokietiją kainuoja maždaug 2.600 dol. Žinant kritusį Argentinuos pinigų kursą, tai dideli pinigai. Garbė ponams Ruplėnams, savo sūnų pasiuntusiems į lietuvių gimnaziją, garbė ir jaunajam Nestorui Ruplėnui, sutikusiam ar norėjusiam į lietuvišką gimnaziją vykti taip toli. Tas kelionės išlaidas padėjo apmokėti geradariai.

Lauktina, kad Australijos ir Kanados lietuviškos šeimos, turinčios gražius jaunuolius, jaunuoles, pasiryžtų ir artimiausiu laiku pasiųstų į Vasario 16 d. gimnaziją Vokietijoje.

Neseniai toje gimnazijoje gaisras sunaikino keletą tūkstančių knygų. Gerų norų lietuviai galėtų (ir turėtų) tai lietuviškai gimnazijai pasiųsti, dovanoti lietuvių k. knygų, užsakyti vertingos spaudos net kitomis kalbomis.

Algirdas Gustaitis

„TAI NE KONCERTAS“

Pasisakymas „TŽ“ 41 nr. apie sol. Vido Bako koncertą Toronto Lietuvių namuose išsamus ir teisingas. Tik apkaltnimas rengėjui, kad jie vietoje koncerto padarė cirka, kad jie nerespektuoja nei solisto, nei publikos, reikalingas paaiškinimas.

Lietuvių namų visuomeninės veiklos komisija buvo paprašyta p. Seniūno, globojančio svečią solistą ir einančio tarpininko pareigas, surengti jo dainų ir arijų (diet kalba) koncertą, akompanuojant muz. J. Govėdui. Apie juostelių palydą nebuvo nė užsiminta. Tik koncerto dieną atsirado juostelės ir jom perduoti aparatas, parūpintas p. Seniūno, su paaiškinimu, kad solistas kitaip negalės koncertuoti. Kadangi atšaukti koncertą nebebuvo įmanoma, jis įvyko. Rengėjai liko nusivylę, kaip ir publika. Tai skaudu ir nemaloni pamoka rengėjams, kurie nuoširdžiai atsiprašo publiką už tą nesusipratimą.

LN visuomeninės veiklos komisija

KLD LEIDINYS

XXIX-sios Kanados Lietuvių dienos leidinys, redaguotas St. S. Daliaus, malonus paimiti į rankas. Ypač daug reikalingos istorijos ir žinių. Yra betgi ir trūkumų. Įdėtas ilgas mirusiųjų Hamiltone lietuvių sąrašas nuo 1949 m. Ar per tuos 35 metus Hamiltonė žmonės tik mirė? Kaip su gimimais, vedybomis, skyrybomis? Demografinė statistika yra reikšmingas dalykas. Tinkamai panaudotas gali pasitarnauti ir lietuviškiems reikalams. Nors statistika yra sausas skaidrių rinkinys, tačiau jame gali matyti ir lietuvių žmogus.

Reiktų paruošti ir gimimų statistiką. Palyginus mirusių ir gimusių sąrašus, susidarys pilnesnis vaizdas. Reiktų tą sąrašą paskelbti spaudoje.

Skyrybos yra skaudus reiškinys, bet jo ignoruoti negalime. Taip pat reiktų susidomėti ir gyventojų judėjimu: kiek per tą laikotarpį atsikėlė lietuvių gyventi į Hamiltoną ir kiek išvyko kitur?

St. Dargis

JŪSŲ PAŠTAS

„TŽ“ yra geras ir įdomus laikraštis, nuo kurio negalima lengvai pabėgti, tik tai gaila, kad jūsų paštas, kaip tas rambus arklys, negali pagreitinoti jo pristatymo, bet su viltimi žiūriu į ateitį ir manau, kad prie jūsų naujos valdžios tas reikalas susitvarkys.

Petras Maleckas, Hillside, N. J.

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs saliniai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų „Cadillac“ limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoakštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel

Brown Bros. Funeral Homes

1357 Queen Street West (at Lansdowne) Toronto

K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

ADELĖ ABROMAITIENĖ savo rodimųjų skyriuje metinėje Kanados parodoje Toronte. Jos specialybė — įvairūs vaizdai iš džiointų augalų lapų. Jos darbų paroda bus š. m. lapkričio 4, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje. Joje taipgi dalyvaus ADELĖ KATELIENĖ su savo skulptūromis. Rengia KLKM dr-jos Liet. kankinių par. skyrius

Drama mokytojo be tėvynės

Petro Kriščiūno gyvenimo kelias, prasidėjęs Šiauliuose ir pasibaigęs Venezueloje

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Venezuelos Lietuvių Bendruomenė mini Petro Kriščiūno dvejų metų mirties sukaktį. Šeimos gražiai prižiūrimas kapas Karako kapinėse yra Lietuvos mokytojo, ilgamečio aktyvaus Bendruomenės nario, o paskutiniaisiais metais — Lietuvių katalikų misijos tarybos pirmininko ir VLB krašto valdybos sekretoriaus.

Darbas be atpildo

Kai šis mūsų brangus bičiulis dirbo Bendruomenėje, ne tik eidamas atsakingas pareigas, bet ir prasto, juodo darbo nevengdamas, — niekam nė į galvą neatėjo save paklausti, kodėl tą darbą atlieka jis, o ne aš? Ir, žinoma, niekam neatėjo į galvą mintis jam padėkoti. Petras plūso, lyg jam taip ir reiktų. Tik dabar regime, ko esame netekę; matome spragas, kurias, jam mirus, Bendruomenė turi užpildyti. Surasti Petro pasižentimo asmenį tolydžio tirpstančioje Bendruomenėje yra nelengva. Kas žino, gal net neįmanoma.

Visi mes Petrą Kriščiūną matydavome kone kiekviename svarbesniame posėdyje, minėjime, šventėje, susirinkime, suvažiavime, pamaldose. Ilgus metus jis buvo kun. Antano Perkumo pagalbininku. Jis skambino telefonu, kviesdamas į pamaldas, rinko šventovėje aukas, skaitė liturginius Mišių skaitinius, lydėjo kalėdojantį kunigą, degė ant altoriaus žvakes, o, kur reikia, nešė kavą, tampė stalus, suolus ir kėdes.

Be gyvenimo draugės

Šeima persiorganizuojama. Vieni dirba, kiti mokosi, o jauniausioji aštuonmetė Lina tampa namų šeimininke. Palengva gyvenimas pradeda šviesti. Galiausiai Petrui pavyksta atsikratyti kirpėjo amato ir pereiti į namų skylių pardavimo sritį. Petras išmoka skolą, vaikai vienas po kito baigia aukštąjį mokslą: Viktorija baigia bibliotekinių mokslų, Danguolė — odontologiją, Petras — administracijos mokslus, o Tania ir Lina tapo medikėmis.

Atrodė, kad Petras Kriščiūnas tremtinio kovą už būvį galiausiai laimi. Planuoja Tautos medicinos studijų baigimo progą 1982 m. gruodžio mėnesį su ja vykti į Lietuvą išsiilgtosios tėvų žemės aplankyti. Deja, pašlyja sveikata, ir planas lieka neįgyvendintas.

Paskutinės dienos

Ateina 1982 m. liepos 4 sekmadienis. Lietuviškos pamaldos, kuriose dalyvauja neįprastai didelis skaičius tautiečių, meldamiesi ir gražiai giedodami. Atrodo, taika ir ramybė yra nužengusi į mūsų tarpą.

Petras pasisako iš ryto labai blogai jautėsis, bet nutaręs dalyvauti Mišiose. Po pamaldų nunešame seselėms saležietėms auką. Raginu jį vaziuoti namo. Jis dar sakosi norįs sėlę aptvarkyti. Aš ranka namuju: tą gali atlikti kiti. „O kas?“ — klausia mane. „O kad ir jis“ — parodau į gretimai stovintį krašto valdybos narį.

Palydime kunigą į kleboniją. Po to jis prašo mane pavežti iki senelių prieglaudos, kur yra karšinamas 86 metų tautietis Šneideraitis. Vaziuojant Petras skundžiasi kaulų skausmais. Aš jį bandau atkalbėti nuo šio vizito, bet jis nutaria likti pas Šneideraitį. Ir čia mudu atsiveikiname.

Pavakary sūnus Petras pakambina ir praneša apie tėvelio tik ką turėtajį labai stiprų širdies smūgį; jis atvežtas

Buvęs Venezuelos Lietuvių Bendruomenės veikėjas mokytojas a.a. PETRAS KRIŠČIŪNAS

Nelaimės ir čia šeimos nepalieka. Viena dukrelė, vos spėjusi sulaukti vienerių metų, gauna paralyžį. Tik po dešimties metų gydymo ir po operacijos ji pasveiksta. Kita dukrelė irgi turi problemų su savo sveikata, kuri tėvus lydi per visą jų gyvenimą. 1972 m. miršta žmona, sulaukusi vos 48 metų. Ligoninėje išbūva tik vienuolika dienų: piktybiniai augliai, išsiplėtę plaučiuose ir smegenyse, ją sunaikina.

Be gyvenimo draugės

Šeima persiorganizuojama. Vieni dirba, kiti mokosi, o jauniausioji aštuonmetė Lina tampa namų šeimininke. Palengva gyvenimas pradeda šviesti. Galiausiai Petrui pavyksta atsikratyti kirpėjo amato ir pereiti į namų skylių pardavimo sritį. Petras išmoka skolą, vaikai vienas po kito baigia aukštąjį mokslą: Viktorija baigia bibliotekinių mokslų, Danguolė — odontologiją, Petras — administracijos mokslus, o Tania ir Lina tapo medikėmis.

Atrodė, kad Petras Kriščiūnas tremtinio kovą už būvį galiausiai laimi. Planuoja Tautos medicinos studijų baigimo progą 1982 m. gruodžio mėnesį su ja vykti į Lietuvą išsiilgtosios tėvų žemės aplankyti. Deja, pašlyja sveikata, ir planas lieka neįgyvendintas.

Paskutinės dienos

Ateina 1982 m. liepos 4 sekmadienis. Lietuviškos pamaldos, kuriose dalyvauja neįprastai didelis skaičius tautiečių, meldamiesi ir gražiai giedodami. Atrodo, taika ir ramybė yra nužengusi į mūsų tarpą.

Petras pasisako iš ryto labai blogai jautėsis, bet nutaręs dalyvauti Mišiose. Po pamaldų nunešame seselėms saležietėms auką. Raginu jį vaziuoti namo. Jis dar sakosi norįs sėlę aptvarkyti. Aš ranka namuju: tą gali atlikti kiti. „O kas?“ — klausia mane. „O kad ir jis“ — parodau į gretimai stovintį krašto valdybos narį.

Palydime kunigą į kleboniją. Po to jis prašo mane pavežti iki senelių prieglaudos, kur yra karšinamas 86 metų tautietis Šneideraitis. Vaziuojant Petras skundžiasi kaulų skausmais. Aš jį bandau atkalbėti nuo šio vizito, bet jis nutaria likti pas Šneideraitį. Ir čia mudu atsiveikiname.

Pavakary sūnus Petras pakambina ir praneša apie tėvelio tik ką turėtajį labai stiprų širdies smūgį; jis atvežtas

AŲA ILMARS BATRAKS

mirus,

jo sūnui NAMEJS ir jo žmonai BIRUTEI mūsų komiteto pirmininkei reiškiamo gilią užuojautą —
Toronto Maironio mokyklos mokytojai, mokiniai ir tėvų komitetas

AŲA motinai JIEVAI KUTKIENEI

Brazilijoje mirus,

dukras — GENOVAITE, REGINĄ, BIRUTĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

Trinkūnų šeima

AŲA MAGDALENAI SKRINSKIENEI

mirus,

jos sūnų VYTĄ ir šeimą bei gimines nuoširdžiai užjaučiu —

A. Viskontas

AŲA MAGDALENAI SKRINSKIENEI

mirus,

jos sūnų VYTĄ ir šeimą bei gimines nuoširdžiai užjaučiame —

S. A. Viskontai

AŲA brangiai mamytel MAGDALENAI SKRINSKIENEI

mirus,

jos sūnų VYTAUTĄ ir jo žmoną FELICIJĄ bei jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

*Aleksas ir Danutė Keršiai
Vytautas ir Liuda Sendžikai*

Brangiam „Aro“ choristui

AŲA ANTANUI JOKŪBAIČIUI

mirus,

žmonai RŪTAI, broliui VLADUI ir giminėms Lietuvoje reiškiamo gilią užuojautą bei kartu liūdime —

*Toronto lietuvių vyrų
choras „Aras“*

Buvusiam Lietuvos Valstybės operos teatro Kaune bendradarbiui,

AŲA P. KOVELIUI mirus,

žmoną VERONIKĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Veronika ir Aleksas Paulioniai

AŲA PETRUI KOVELIUI

negrižtamai iškeliauvęs į Anapus,

žmoną VERONIKĄ ir kitus artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės netekimo skausmu —

Province of Ontario Health Department Hamiltone
buvę bendradarbiai:

J. Astas
A. Bugailiškis
St. Dalius
J. Januškevičius
A. Juraitis
K. Karaška
E. Lengnikas

J. Liaugminas
P. Lukošius
K. Norkus
A. Prunskus
St. Raupėnas
H. Rimkevičius
J. Tarvydas

Rašytojas VYTAUTAS VOLERTAS iš JAV kalba Religijiniame pasaulio lietuvių katalikų kongrese Toronte 1984 m. rugsėjo 1 d. Jis dalyvaus naujosios J. Kraliaus knygos „Ąžuolai pilikainijje“ sutiktuose s. m. lapkričio 4, sekmadienį, 4.15 v.p.p., Toronte-Mississaugoje, Lietuvos kankinių parapijos salėje. Ten jis pasakys pagrindinę kalbą apie rašytojo J. Kraliaus kūrybą

Nuotr. St. Dabkaus

Lietuviai poetai Brazilijoje

R. KYMANTAS

Sao Paulo ir Rio de Janeiro lietuvių kolonijoje yra keletas pasižymėjusių poetų, kuriuos čia noriu pažymėti. Vienas pirmųjų S. Paulo lietuvių kolonijoje buvo VINCAS ATKOČAITIS, slapyvardžiu pasirašinęs V. Gytis, G. Faus-tas ir kitais vardais. Jis buvo gimęs 1907 m. Lietuvoje. Tra-giškai mirė (nusišaudamas) 1935 m. S. Paulo provincijoje. Jam mirus, jo kaimynas Mar-kys atsiuntė man visą pluoštą (apie 80) eilėraščių. Bendradarbiavo „Lietuvyje“ ir „Vil-tyje“. Savo laiku buvo „Lietu-vio“ redaktorium. Jo mirties priežastis buvo jo žmona, pa-bėgusi su kitu.

VENANCIJUS ALIŠAS (sla-pyvardis) — prelatas ALEK-SANDRAS ARMINAS, gimęs 1908 m., miręs Maua mieste, S. Paulo valstijoje, kur buvo klebonu. Mirė prieš keletą metų.

PETRAS BABICKAS, dabar gyvenantis Rio de Janeiro mieste, buvęs Lietuvos pasiun-tinybės sekretorius. Gimė 1903 m.

SIMAS BAKŠYS gimė 1908 m. ir miręs S. Paulo priemies-tyje prieš dešimt metų. Yra palikęs nemažai rankraščių ir eilėraščių, kurių tarpe net por-tugalų kalba parašytų. Jam mirus, visi tie rankraščiai din-go. Yra gandy, kad juos kaž-kas pasisavinęs. Tikrų žinių neturime.

KLEMENSAS JŪRA, gyve-nas S. Paulo provincijoje.

M. VINKŠNAITIENĖ ir V. ČINČIKAS-LIETUVIS, kuris dar prieš paskutinįjį karą iš-leido eilėraščių rinkinėlį, pa-vadinatą „Velniai rojuje“.

Štai keli eilėraščiai mažiau žinomų Brazilijos lietuvių poetų.

SIMAS BAKŠYS

Išklydus iš tėvynės

Grazus pasaulis ir gyvent malonu,
Kada jauti krūtinę saulę,
Kada pavasaris ateina klioniu
Ir paberia šlaite žibučių saują.

Su paukščiais grįžtančiais
svajojau laime:
Sukursiu lizdą aš tėvynėj!
Bet... viesulas praėjo per mūsų
kaimą...

Ir žiedus ir lapus nuskynė!...

Dabar... Aš po Pietų dangum
svajojau
Varnėnus, gandrą ir lakštutę...
Akyse saulės įdegtas artojas,
Silunkės paskui žagrę kruta.

O čia — tik bangos mūsų laivą
supa,
Kada tenai kviečiai banguoja!...
Kada suskilusios piemenės lūpos
Raudoną dobilą bučiuoja!

Saldų burnoj... O kai pražysta
liepos,
Mūsų Lietuva medum pakvimpa!
Bet ji toli... Žiūriu nuo laivo
pasistiepes

Ir... Tik akių blakstienos virpa!

Galiu aš veidu pult ant laivo denio,
Raudoti, verkt, kaip mažas vaikas,
Bet negaliu matyti žaliųjų slėnių,
Kur Nemunas į jūres plaukia.

O, kaip karšta karšta pusiaujo
saulė!
Ir naktys nemiegotos tvaikišios!...

Olandai dainuoja lietuviškai

Amsterdamo „Dainos“ okteto koncertas Toronte

Iš spaudos pranešimų jau senokai žinom, kad Olandijoje 1982 m. susidarė olandų okte-tas, kuris dainuoja lietuviš-kai. Š. m. spalio 20 d. turėjo-me malonią progą pamatyti aną okteta Toronte Lietuvių namų salėje, kur Lietuvių na-mų vyrų būrelis surengė jo koncertą.

Į gausiai susirinkusius klausovus prabilo rengėjų vardu V. Kulnys, o sveikinimo žodį tarė Kanados Lietuvių jaunimo sąjungos pirm. S. Bersė-naitė, nes šį dainos vienetą koncertuoti JAV-se ir Toron-te pakvietė JAV Lietuvių jau-nimo sąjunga. Šis jo koncer-tas Š. Amerikoje buvo trečias (du Čikagoje), o ketvirtas — Detroito.

Olandų vienetas, pasivadi-nęs „Daina“, atžygiavo scenon per salę, dainuodamas lietu-viškai. Tai keturios merginos, trys jauni vyrai ir dirigentas. Jie atliko programą, pavadin-tą „Daina ir Rimantas“. Jų is-toriją nuo idiliškos jaunystės iki vedybų, įjungiant ir kitų šeimos narių likimą, parašė olandas Jan Sleumer, viską pavaizduodamas dainomis, skūdučiais ir kanklėmis. Visa dainų pynė truko apie pusant-ras valandos (su pertrauka). Prieš kiekvieną dainą skaito-vas V. Razutis iš Čikagos skai-tė atitinkamą momentą iš Dai-nos bei Rimanto gyvenimo. O tokių dainų buvo per 25.

Olandų okteto dainavimas buvo pasigėrėtinas ir jaudi-nantis ta prasme, kad savo jaut-riu, lyrišku dainavimu traukė klausytojų sąrašas. Jo parink-tos dainos buvo senoviškos, harmonizuotos paties dirigen-to Paul de Boer, Čiurlionio, Paketuro, Naujalio, Brazio, Karoso ir kitų. Visos dainos skambėjo švariai, išbalansuo-tai, be pianino palydos. Buvo matyti, kad dainininkai-kės supranta dainos turinį, gana švariai taria lietuviškus žo-džius. Programa buvo pajvai-rinta skūdučiais, trumpais duetais, solo dainomis. Visa tai lydėjo Lietuvos vaizdai, rodomi ekrane p. Bieleškos.

Sužavėta publika gausiai ir ilgai plojo, prašydama vis daugiau. Na, ir išprašė — pa-dainavo net ir vieną olandišką dainą. Apdovanoti gelėmis ir V. Kulnio padėkoti, olandų dainininkai užleido sceną so-kių orkestrui, kuris linksmi-ni šokėjus visą vakarą.

Po koncerto teko pasikalbėti su dviem okteto nariais — J. Sleumeriu ir P. de Boer.

— Sakykite, kaip atsirado jūsų šis oktetas ir kas paska-tino jį imtis lietuviškos dai-nos?

— Buvo taip, — aiškino J. Sleumeris. — Atvyko Olandi-jon iš Lietuvos I. Kaplanas. Susipažinęs su juo, pradėjau pas jį mokytis rusų kalbos, o aš jį mokiau olandų kalbos. Matydamas, kad man rusų kal-ba nesiseka, nebesimokiau, bet pradėjau domėtis lietu-vių kalba. Kartą I. Kaplanas paminėjo, kad netrukus bus Olandijos lietuvių suvažiavi-mas Leidschendam. Aš juo-kais pareiškiau: „Ir aš ten da-lyvausiu su dainos ansambliu, kuris keturiąs balsais padai-nuos tris lietuviškas dainas.“ Pradėjau ta linkme rimtai veikti. Suradau dirigentą, ke-lėtą dainininkų, dalyvaujan-čių choruse, ir pradėjom dar-bą. I. Kaplanas parūpino gai-dą, surašė (fonetiškai) žo-džius, kad mokėtume ištarti, ir netrukus išmokom pirmą-sias dainas. Tuo būdu nuste-binom minėto suvažiavimo lie-tuvius. Toje srityje mums pa-dėjo Belgijos lietuvė Spies-Gailiūtė ir belgė Schellen-bach, užaugusi Lietuvoje.

— Programa rodo, kad esate ir šio koncerto sandaros au-torius.

— Taip, aš parašiau visą teks-tą olandų kalba. Jis buvo iš-verstas į anglų kalbą, o iš ang-lų — į lietuvių kalbą.

— Kas paskatino Jus domėtis lietuvių dainomis?

— Pastebėjome, kad lietuvių dainų melodijos yra įdomios, originalios, dvelkia senove ir kažkokiu artimumu kitatau-čiui.

Besikalbant su J. Sleume-riu, atėjo prie stalo ir pats

„Dainos“ dirigentas Paul de Boer. Kaip iš pokalbio paaiš-kėjo, jis yra muzikas — pianis-tas, šio vieneto muzikinis va-dovas ir kompozitorius, har-monizavęs jau ne vieną lietu-vių dainą.

— Sveikinam su tokiu sėk-mingu koncertu! Sakykite, kas įkvėpė Jus domėtis lietuvių dainomis?

— Aš pats nežinau. Tai ste-buklas.

— Ar randate ką nors įdo-maus lietuvių dainose?

— O taip. Muzikai tai plati dirva. Lietuvių dainų lobynas yra didelis, senas ir gilus. Įdo-mios ypač senovės dainos — su-tartinės, raudos. Man rodos, kad plačioji lietuvių visuome-nė pakankamai nepažįsta se-nojo savo dainų lobyno. Mes bandomė išskirti jį. Esame dai-navę ne tik lietuviams, bet ir Olandijos žmonėms per radiją bei televiziją.

— Tuo būdu Jūs atliekate gražią misiją savo koncertais — parodote lietuvių dainų gro-žį ir tuo pačiu paskatinate pa-

čius lietuvius labiau domėtis savo kultūra bei kalba. Tai ypač aktualu dabar, kai ameri-konizmas stipriai veikia jau-nąją lietuvių kartą.

— Aš tai pastebėjau, — tarė P. de Boer.

— Ar nemanote aplankyti su koncertais pvz. Australi-jos, kur gyvena apie 10.000 lie-tuvių?

— Deja, per toli ir per bran-gu. Mūsų vieneto nariai yra mėgėjai, turintieji įvairias tarnybas — slaugių, mokytojų, kai kurie tebėra studentai. Jie negali ilgesniam laikui palikti šeimų ir tarnybų.

— Ar turite planų ateičiai?

— Taip. Būdami Čikagoje ga-vome daug naujų idėjų. Sekan-tiems metams paruošime visai naujo pobūdžio programą ir atvyksime koncertuoti į Š. Ameriką.

Palinkėjau abiem pokalbi-ninkam geriausios sėkmės. Atsisveikinant vienas jų davė savo adresą: Jan Sleumer, Westlandgracht 205, III, 1059 TM Amsterdam, Netherlands.

Bvs.

AURELIJA BALASAITIENĖ

Memento mori (meditacija)

Dulkė esi, žmogau, tu, kurs su tūkstančiais troškimų čia keliauj

per žemės veidą nuo saulėtekio iki saulėleidžio tamsaus; tu, kurs svajodamas keliuos erelių lenktyniauj, tu, kurs valdovu nori būti žemės ir dangaus.

Tai kas, kad žiedus tu gali visus nuskinti; tai kas, kad upių vagos, tavo rankų pakreiptos, kitaip tekės. Pražys nauji žiedai, Aukščiausio rankos pasodinti, o jūrų bangos krantą plaus ir nebijos tavęs.

Tai kas, kad tu statai aukštą bažnyčių bokštus ir žemę prakasi lig jos širdies.

Ateis diena, kai tu pradėsi trokšti gyvenimo prasmės.

Ilgai stovės dar tavo rankom pastatyti uostai, dangoraiziai ir plieno atsparom tiltų šimtai, bet jau tavęs nebūs, ir kitos rankos glostys jaunučių medį, linkstantį po pumpurais.

Dulkė esi, ir laikas naikins tavo pastatus didingus, ir subyrės akmuo ant tavo pamirštų kapų...

Tai kas, kad žemėj būdamas maneį esąs stiprus ir išmintingas: dulkė būvai ir liksi ja po laiko begančio padu.

Šių metų rudeninis „Varpas“

Turime keletą žurnalų, ku-riuos leidžia politinės parti-jos. „Varpas“ išsiskiria iš jų tuo, kad „stovi arčiau žemės“, t. y. pasirenka konkrečias te-mas (mažiau filosofines) ir iš-dėsto aiškia, visiems supran-tama kalba. Be to, jis nevengia pažiūrėti faktui į akis, nieko nekombinuojant. Ir 1984 m. ru-dens „Varpas“ pasižymi savo sveriu: ne tik dėl to, kad turi 200 puslapių, bet ir dėl to, kad nevengia sustoti prie sunkių, mus visus varginančių temų.

Mūsų galvosė tebėra neišdi-lęs 1983 m. PLB seimas, kuriam žurnale skiriamai keli straips-niai. Pagrindiniu jų gal reik-tų laikyti J. Daugėlos „Kitokio PLB seimo tikėtasi“. Esą iš vi-šų pasaulio kraštų suvažiavę atstovai tikėjosi čia spręsti pagrindines pasaulinio masto lietuviškąsias problemas, bet, deja, rengėjai viską nukreipė į vietinius ginčus dėl autori-tetų ir mandatų tarp įžangne-menės ir VLIKo. Jau bendrinė-se savo kalbose, kurios žurnale cituojamos, Bendruomenės vadai tvirtinę „mes esam vis-kas“, „mes vieni atstovauja-me visus lietuvius pasaulinio mastu“, nors tas teigimas, pag-al žurnalą, remiasi tik 1% JAV-se gyvenančių tautiečių.

Santykiai su kraštu pagrindi-nai nušviečiami A. Kučio vedamajame „Idėjų vingiuo-se“. Čia ypač įsidėmėtinos cita-tos iš „Draugo“ redaktoriaus M. Dr. (Mykolo Drugos) straips-nio, kur sakoma, kad mūsų „matimtaškį“ reikia nukelti nuo noro atgauti Lietuvos ne-priklausomybę į asmens lais-vės reikalavimus. Į asmeninę laisvę reikia eiti per kultūri-nį gyvenimą, kuris visiems esą lengviau suprantamas.

To paties „Varpo“ pabaigo-je matome ir praktiškus to-kios filosofijos rezultatus. Aprašyme iš Vokietijoje įvyk-sio Europos Lietuvių Bend-ruomenės vadų suvažiavimo

1984 m. rugpjūčio mėn. skai-tome, kad netgi kai kurie Bend-ruomenės pirmininkai, pakei-tę savo „matimtaškį“, jau pra-dėjo siųsti sveikinimus į so-vietininį „Gimatąjį kraštą“. Suvažiavime dalyvavęs „Pa-saulio lietuvių“ redaktorius B. Nainys, kuris oficialiai atsto-vavęs ir PLB pirmininkui V. Kamantui. Iš korespondenci-jos niekur nematyti, kad jis tuo reikalu būtų ką nors sakęs.

Lietuvybės išlaikymo tema duodama kalbėti tiems, kurie turėtų daugiausiai tuo reikalu iniciatyvos rodyti: vidurinia-jai kartai. Esą jie savo mastyto-jus buvo sutelkę ateininin-čių akademiame savaitgalyje Lemonte, prie Čikagos. Ten dr. K. Skrupskelis pareiškęs: „Mū-šų laikais nacionalizmo vaid-muo yra neigiamas“. Kurgi mes, kaip lietuviai, neuiesime, atmetę bet kurios rūšies nacio-nalizmą? Reikėtų paaiškinimo, apie kokį nacionalizmą čia kalbama?

Šalia viso to žurnale randa-me ir keletą straipsnių istori-nėmis bei kultūrinėmis temo-mis. A. Kučys straipsnyje „Ko-va laimėta“ nušviečia inž. P. Vileišio vaidmenį spaudos at-gavime, J. Vilčinską rašo tema „Baltijos valstybių klausimas Europos parlamente“, sol. E. Kardelienė rašo apie a. a. Jo-ną Kardelį ir t. t. A. R.

Atsiųsta paminėti

Albinas Baranauskas, PILIA-KALNIS ŠEŠELIS. Romanas. Iš-leido Lietuviškos knygos klubas (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA). Viršelis — dail. Jo-nės Karužaitės. Čikaga (išleidimo data nepažymėta), 213 psl.

Algirdas Gustaitis, TIKROJI LIETUVA. 79 žemėlapių ir 172 iliustracijų. Išleido Lietuvos šaulių sąjunga tremtyje. Knyga didelio formato, kietais viršeliais. Chicago, IL 1983 m. Kaina — \$20.00, persiuntimas — \$2.00. Užsakymus siųsti: S. Bernatavičius, 1513 South 48th Court, Cicero, IL 60650, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Lilija Šukytė, dirbanti Ba-varijos operos teatre Miunchene, rugsėjo 26 d. buvo išvykęs tris savaites trukusiom gastrolėm Ki-nijoje. Išvykoje dalyvavo Bava-rijos ir Vienos operos teatrų at-stovai. Gastrolėse sol. L. Šukytė atliko pagrindinius soprano vaid-menis W. A. Mozarto operose „Fi-garo vestuvės“ ir „Užburtoji flei-ta“. Sol. L. Šukytė su pianiste dr. R. Lampsatyte yra įrašiusi J. Gruo-džio dainų plokštelę šio kompozito-riaus šimtojo gimtadienio pro-ga. Ta plokštelė bus išleista dar šiais metais.

Tautos šventės proga Adelai-dėje, Lietuvių katalikų centre, buvo surengta melburiško dail. Juozo Banks-Baukaus darbų para-da. Jis pagarsėjęs ne tik Aust-ralijoje, bet ir už jos ribų. Yra pa-kviestas dalyvauti ir karališkoje dailės parodoje Britanijos Lon-done. Tapybos kūriniuose pastebi-mas posūkis į abstraktą. Lietu-viams skirtoje parodoje Adelai-dėje buvo ir Lietuvos gamtovaiz-dži.

Vytės Nemunėlio vaikų poezi-jos rinktinė „Mažųjų dienos“ dar ankstyvą šių metų pavasarį išlei-do Los Angeles ateitininkai sen-draugiai. Rinktinė paprastu paštu buvo išsiuntinėta mecenatams ir prenumeratoriams. Leidžius pa-siekė keleto adresatų pranešimai, kad knyga nėra jų pasiekusi. Din-go ir visa 30 knygų siunta į Putna-mą, paštui įteikta liepos mėnesi.

Leidėjai prašo nukentėjusiuosius dėl pašto kaltės atsiliepti šiuo adre-su: Mr. Pr. Grušas, 5559 Modena Pl., Agoura, CA 91301. Jiems bus pasiūstas kitas rinktinės egzem-pliarus. „Mažųjų dienos“ už \$7.50 yra gaunamos pas platintojus ir leidėjus. Visi kviečiami šią vai-kams skirtą knygą įsigyti kaip do-vaną artėjančių Kalėdų proga.

Tradicinę penktadienio vakaro-nę čikagiečiams Jaunimo centro kavinėje spalio 5 d. surengė Mo-tero klubas. Tai buvo susipažini-mas su dviem knygom, kurios skir-tos vaikams: Jono Minelgos „Žio-gu muzikantu“ ir Mirgos Girmi-nienės „Dingusio gintaro paslap-timis“. Tas knygas bei jų autorius aptarė Titas A. Antanaitis, pradė-damas Čikagoje gyvenančių Jonu Minelga. Vaikų literatūra jis yra praturtinęs trimis eilėraščių kny-gomis, kurios pasižymi išjautimu iš vaikų psichologiją, vaikiškais siužetais, sklandžiu eiliavimu. Keletą „Žiogo muzikantu“ eilėraš-čių padeklamavo keturios tėvui talkinusios T. A. Antanaičio duk-ros — Guoda, Gailė, Indrė ir Jūra. Mirgos Girmiuvienės „Dingusio gintaro paslaptis“ nėra pirmoji šios autorės knyga. Apysakoje, turinioje gerą intriga, vaizduo-jamas dabartinių jaunų lietuvių gyvenimas Brightonio parke, kur iš tikrųjų yra nemažai lietuvių. Kelias „Dingusio gintaro paslap-tis“ ištraukas suvaidino keturios Antanaitytės su „Antro kaimo“ aktorium Juozu Kapaciūnsku.

Sol. Aldona Stempuzienė, mez-zo-sopranas iš Klivlando, rugsėjo 6-9 d. d. dalyvavo „Santaros-Švie-sos“ suvažiavime Taboro Farmo-je, Mičigano valstijoje. Suvažia-vimo dalyviams ji atliko gerai pa-ruoštą koncertinę programą, ku-rijoje skambėjo J. Brahms, F. Schuberto, F. Bajoro, D. Lapins-ko, J. Švedo dainos. Akompana-vo pianistė Barbara Klonowski.

Didesniam koncertui rugsėjo 23 d. Čikagoje, Jaunimo centre, sol. A. Stempuzienė pakvietė JAV LB so-cialinių reikalų taryba. Pirmoji dalis buvo pradėta L. Beethove-nu, kurį papildė Č. Sasnausko „Užmigti žemė“, J. Tallat-Kelp-sos „Ne margi sakalėliai“, K. V. Banaičio „Aš per naktį“, J. Gruo-džio „Aguonėlės“, V. Jakubėno „Gėlės iš šieno“. Pirmąją dalį už-baigė arija „Sudie, miškai“ iš P. Čaikovskio operos „Orleano mer-gelė“. Antrojoje dalyje taigpi vy-ravė lietuvių kompozitorių kūri-niai: dvi poeto H. Nagio teksta is sukurtos jau mirusio kompoz. Jo-no Švedo dainos — „Prisijaukin-siu sakalą“ ir „Pasakų sakalas“, vilniečio Felikso Bajoro „Sakmių siuita“, turinti tris dalis — „Gyvu-liai ir žmonės“, „Medžiai ir žmo-nės“, „Velniai ir žmonės“. Kon-certo užbaigai buvo pasirinkusi dvi arijas iš G. Verdi operų „Kau-kių balius“ ir „Don Carlos“. Jų betgi nepakako koncerto daly-viams. Teko pridėti dar dvi ari-jas iš Ch. Gounod „Fausto“ ir G. Bizet „Carmen“. Galutinę kon-certo užsklanda tapo lietuviškoji liaudies stiliaus „Rauda“. Ir šį kartą akompanavo pianistė Barba-ra Klonowsk.

Fotografų stovykla-seminaras šį rudenį įvyko Nidoje. Dalyvavo beveik šimtas fotografų iš Lietu-vos, Latvijos, Estijos, Rusijos ir Ukrainos. Jiems paskaitas skaitė sąjunginių leidinių dailininkai ir fotokritikai, buvo rengiamos daly-viui nuotraukų parodos. Pastarieji taigpi turėjo progą fotografuoti Neringą, Klaipėdos gamyklų ir uostų darba.

Lietuvos meno darbuotojų rū-muose Vilniuje surengta pirmo-jai respublikinė medalių paroda susilaukė 50 autorių, pateikusių 366 medalius, sukurtus pastara-jame dešimtmetyje. Parodoje da-lyvavo ne tik skulptoriai, bet ir grafikai, dailininkai, baigė dai-lės mokyklas. Įvairiausių formų ir dydžių medaliai buvo pagamin-ti iš metalo, molio, plastmasės ir medžio. Medaliai įamžino isto-riinius bei kultūrinius Lietuvos įvykius, žmones, sukaiktis. Res-publikinė medalių paroda bus ren-giama kas treji metai.

Tradiciniai novelių vakarai rug-sėjo 28-29 d. d. buvo surengti Jūr-barko rajone — Stankiūnuose, Eržvilke, Klanguose. Juose da-lyvavo rašytojai — P. Dirglė, L. Inis, V. Misevičius, A. Pocius, R. Sadauskas, V. Rimkevičius ir grupė kitų rašytojų kūrinius skai-čiusių aktorių. Vakarus pajvai-rino etnografinis Lietuvos veter-inarijos instituto ansamblis. Baig-minis vakaras įvyko Klanguose, muziejum paverstoje P. Cvirkos sodyboje, ir buvo skirtas 75-to-sioms jo gimimo metinėms. Nese-niai įsteigta literatūrinė P. Cvir-kos premija pirmą kartą įteikta V. Rimkevičiui. Ji jam paskirta už pastaraisiais metais sukurtus ap-sakymus kaimo tematika.

Mokomąjį teatrą turi Vilniaus konservatorijos fakultetai Klai-pėdoje, ruošiantys režisierius liaudies teatrams. Jame studen-tai susipažįsta su vaidybos, sčeo-nografijos, scenos technikos pas-laptimis, mokosi režisūros. Teat-ras naują sezoną pradėjo absol-ventės Violetos Šležaitės Rietavo liaudies teatre pastatyta K. In-čiūros pjese „Žemaitė“. Mokoma-jame fakultetu teatre šiemet pir-mą kartą bus parodyti ir kitų dip-lomantų spektakliai, paruošti įvai-riuose Lietuvos rajonuose. Sovie-tinės pergalės tūkriadesimtmė-čiui fakultetų studentai turės pa-ruošti propagandai skirtą publi-cistinį spektaklį, kuris bus suvai-dintas buvusioje Dimitravo sto-vykloje.

Prof. dr. Jonas Bulavas, 81 me-tų amžiaus, po sunkios ir ilgos li-gos mirė spalio 7 d. Vėlonis buvo agronomas, baigęs Žemės ūkio akademiją 1928 m., nuo 1925 m. dirbęs besikuriantioje Dotnuvos selekcijos stotyje, pirmosios so-vietinės okupacijos metais tapęs jos direktoriumi, 1956-62 m. ėjo Lietuvos žemės ūkio akademijos rektorius pareigas, vėliau vado-vavo akademijos augalininkystės katedrai, nuo 1977 m. buvo jos patarėju. Buvo išvedęs daug naujų javų veislių, kurios ir šiandien aukštai vertinamos ūkiuose. Kom-partijon įsijungė 1950 m., jos cen-tro komitetui priklausė 1954-60 m., buvo renkamas ne tik į okupuotos Lietuvos, bet ir į okupuotuosius Sovietų Sąjungos aukščiausiąją tarybą. Apdovanotas Lenino or-dinu, dviem „Raudonosios darbo vėliavos“ medaliais.

Kamerinis Lietuvos orkestras, vadovaujamas S. Sondeckio, kon-certo Vilniaus filharmonijos sa-lėje pradėjo XXV-jį savo veiklos sezoną. Jo dalyvis S. Sondeckis supažindino su muzikantais — S. Sondeckiene, P. Radzevičiumi, A. Palšaunui ir A. Deksnui, orkest-re grojančiais nuo jo pirmųjų žingsnių. Sezoną pradžiai pasi-rinktas koncertų ciklas, apiman-tis užsienio ir vietinių autorių kūrinių premjeras. Pirmą kartą bus atliktas lenkų kompoz. K. Pendereckio „Koncertas altui ir orkestrui“, jauno lietuvių kompoz. P. Fledžinsko „Poema kameri-niam orkestrui“, S. Nasidžės, V. Sapožnikovo kūriniai. Bendruose koncertuose dalyvaus ir kameri-nis Gruzijos orkestras su savo va-dove smuikininke L. Isakadze, supažindinantis su gruzinų muzi-ka. Į koncertus įsijungs Vilniaus operos sol. A. Stasiūnaitė, smui-kininkas R. Katilius, džiazo tri-julė — V. Ganelinas, V. Čekasi-nas ir V. Tarasovas, su kameri-niu orkestru debutuojanti dai-linininkė sol. S. Trimkaitė, instru-mentalistas — A. Paukštė, J. Tan-kevičius, R. Staškus, V. Višins-kas, jaunesnį pianistai — B. Dva-riono konkurso lauretai. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	10 ¹ / ₄ %
		180-185 d. termin. ind.	10 ³ / ₄ %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	11 ¹ / ₄ %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	11 ³ / ₄ %
Trečiadieniais	10-3	term. indėlius 3 metų	12 %
Ketvirtadieniais	10-8	pensijų s-ta	10 %
Penktadieniais	10-8	spec. taip. s-ta	9 %
Šeštadieniais	9-1	taupomąją s-ta	8 ¹ / ₄ %
Sekmdieniais	9-12.30	depozitų-čekių s-ta	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 ¹ / ₂ %
		mortgičius nuo	11 ¹ / ₂ - 14 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal sutaupytą dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Ronesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Pardudami kailiniai opsiastrai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudai? Prieš mokėdami, pažūrėkite mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Ronesvalles Ave., Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Ronesvalles Ave. Tel. 535-1944

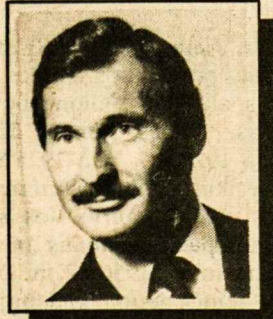
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kulavienei arba Vidai Šiaučiulienai

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

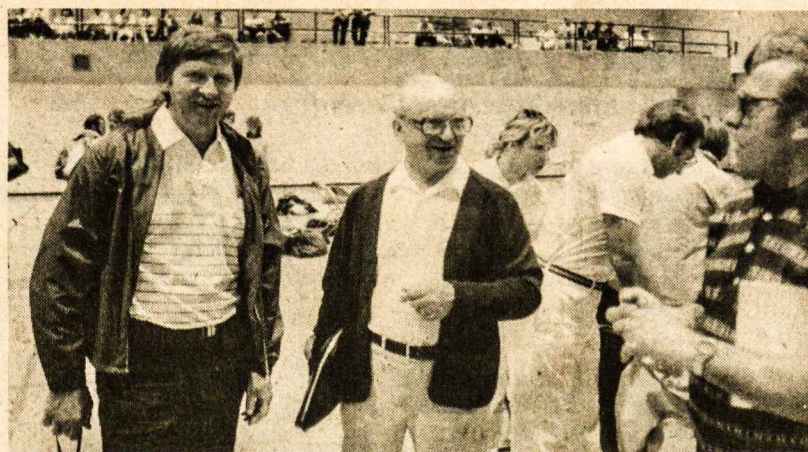
AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Laisvės olimpiadoje Toronte 1984 m. susitiko trijų sporto klubų pirmininkai. Iš kairės: Detroito "Kovo" A. RUGIENIUS, Toronto "Aušros" K. ŠAPOČKINAS, Klivlando "Žaibo" V. KIJAUŠKAS

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tarties, kad galėtų paskelbti teisėto streiko datą. Derybų nutraukimą sustabdė valdžios pakviestas tarpininkas S. Hartas. Pašto bendrovės vadovas M. Warrenas nusikundė, kad didžiausią kliūtį likusiam deficitui sumažinti sudaro paštininkų nepasirodymas darbe, kurio vidurkis per metus siekia net po 18 dienų kiekvienam tarnautojui ir kainuoja \$70 milijonų. Vien tik už antvalandžius reikia sumokėti \$50 milijonų. Apie darbo valandų sumažinimą nė negali būti kalbos, kai dabar atlyginimą tenka mokėti už 10 valandų, kurių tik šešios tenka tikram darbuvi. Be to, paštininkų atlyginimas negali būti didesnis už panašų darbą privačiame sektoriuje dirbančių kitų kanadiečių. Lyginant su tokiais kanadiečiais, paštininkų darbingumas tesiekia 80%.

J. C. Parrotas savo gausiais reikalavimais atskleidžia ne realų ir neįgyvendinamą svajonių pasaulį. Jis paštininkams nori trumpesnės darbo savaitės su pilnu atlyginimu, trijų papildomų švenčių, penkių apmokamų dienų atostogų tėvams, kai susilaukiama kūdikio, net ir tais atvejais, kai tas kūdikis yra įdukrinamas arba įsūnijamas. J. C. Parrotas taipgi reikalauja gero algų padidindimo, papildoma kas trys mėnesiai infliacijos nuostoliams padengti. Sutarčiai pasibaigus, tas visas papildas turi būti įjungti į normalią algą. Į paštininkų unijos reikalavimus taipgi įjungtas planas, kad pašto bendrovė pilnai padengtų sveikatos, operacijų, dantų, akių ir net klausos gydymus bei visus reikalingus vaistus. Paštininkų teises liečia reikalavimas, kad iš asmeninės paštininko kortotekos kas šeši mėnesiai būtų išbrauktas bet koks jo prasižengimas ar jam nepalankus darbo įvertinimas. Pranešto susirgimo atveju ligonio negali patikrinti pašto pasirinkti gydytojai. Atrodo, norima apsidrausti, kai vietoj ligonio jie nerastų suktu simuliant, gaunančio atlyginimą už neegzistuojančią ligą. J. C. Parrotas taipgi reikalauja, kad būtų atsakyta paštininkų darbo sekimo televizijos sistemos pagalba. Visiems paštininkams turi būti privalomas išjūngimas į uniją. Jeigu kuris jų streiko metu peržengtų piketavimo liniją, jam būtų sumazintas su vyresniškumu susietas darbo metų skaičius. Šiuos reikalavimus spalio 3 d. paskelbė dienraštis "The Toronto Star" savo skiltį darbo reikalais turintis Peter Howell. Tokių beaikių reikalavimų patenkimas unijos vadą J. C. Parrotą padarytų paštą diktatūrine sistema valdančiu karaliumi.

Valdinės pašto bendrovės vadovui M. Warrenui šiek tiek pavyko pagreitinti pirmos klasės laiško pristatymą, bet spaudoje vis dar pasitaiko pagrįstų skundų. Latvės Edward Guts dienraštis "The Toronto Star" pasakoja, kad jis spalio 3 d. važiuojo atostogų Latvijoje. Du jo bičiuliai iš Millwaukee, Wisc., žinodami apie tą kelionę, išsiuntė pašto antspaudą rugšėjo 15 d. datuotus laiškus su linkėjimais ir prašymais pasveikinti gimines Latvijoje. Vienas tų laiško jo rezidenciją Suttone prie Toronto pasiekė spalio 7 d., kitas spalio 15 d., kai E. Guts jau buvo grįžęs savo gyvenvietėn spalio 13 d. Tokie ir panašūs kuriozai vis dar vyksta, nors pagrindinis pašto dėmesys skiriamas tik laiškam. Pats M. Warrenas pripažino skandalingai lėtą laikrašių pristatymą. Esą jie priklauso antros klasės siuntoms, kurias paruošia ir į pašto maišus sudeda administracijos. Pasak jo, su tomis siuntoms pradedama dirbti tik tada, kai lieka laiko nuo laiško. Laikraščiai net ir į tolimus užjūrus dabar siunčiami ne lėktuvais, o laivais. Esą pigesnės antros klasės siuntos būtų nuostolingos paštui. M. Warrenas kažkodėl užmiršta, kad valdinė pašto bendrovė neturėtų ribotis tik pirmos klasės laiškais, kad jai priklausytų ir visos kitos siuntos, kurių negalima ignoruoti laiško sąskaiton.

Kanados vartotojų draugija įsteigė specialų prizą "Caveat Emptor Award", kurio du pirmieji lotyniški žodžiai reiškia "Saugokis, pirkėjau". Pagrindinis šių metų prizas už blogą darbą ir nesiskaitymą su klientais paskirtas valdinei Kanados pašto bendrovei. Esą ji, melagingai garsindama savo gerą darbą, pardavinėja beisbolo žaidėjų stiliaus kepuraites su įrašu: "Canada Post, the finest postal service in the world" ("Kanados pašto paslaugos geriausios pasaulyje").

Ateitininkų žinios

Studentai ateitininkai susirinko spalio 27 d. Lietuvių vaikų namuose. Kun. Charles Westfall savo paskaitoje pateikė naują, praktišką minčių apie asmens ryšį su Dievu — malda.

Moksliečiai buvo susirinkę pas p.p. Ulekus. Parodytas filmas apie kalinius Sovietų Sąjungoje. Dėkojame šeimininkams už globą.

Čikagoje, spalio 26-28 d. įvyko akademini "Ateities" savaitė, kurio tema buvo "Tradicijos lietuvių išeivio siekiuose — stabdys ar ramstis?"

Jaunučių ir jaunių susirinkimai — lapkričio 10, šeštadienį. L. U.

Skautų veikla

• XXII-sios Romuvos stovyklos rengimo reikalu spalio 22 d. įvyko pasitarimas vadovų-vių, stovyklavusių XXI-joje "Budek" stovykloje. Prieita išvadų: stovyklą rengti liepos 27 — rugpjūčio 10 d.d., iš anksto kviešti vadovus-ves, gildinti temą "40 metų lietuviškoji skautybė už tėvynės ribų". Skautininkų-kių suvažiavime spalio 6-7 d.d. parodytas noras stovyklauti Romuvoje. Tikimasi ateinančios vasaros stovykloje turėti eilę pajėgių ir pasiruošusių vadovų-vių iš Čikagos, Klivlando ir kitų JAV vietovių.

• Lapkričio 26 d., 7.30 v.v., skautų būkle šaukiamas antrasis vadovų-vių pasitarimas stovyklos reikalui. Kviečiami visi-visos, kurie numato ateinančią vasarą stovyklauti Romuvoje ir nori darbais prisidėti prie tos stovyklos rengimo.

• Sveikiname ps. Astą Šernaitę, jaun. skaučių draugininkę, ir Jūrą Batūrienę, spalio 15 d. davusių skautininkų įžodį.

• Užjaučiame v.s. V. Skrinę, jo šeimą, gimines ir artimuosius, netekusius mamytės. Č. S.

PRANEŠIMAS

Daugeliui lietuvių pažįstamas visuomenininkas STASYS S. JOKUBAITIS, patyręs nekilnojamojo nuosavybių pardavėjas, nuo š.m. spalio 15 d. dirba BARCLAY Real Estate Ltd., 480 Ronesvalles Ave., Toronto, M6R 2N5.

Visais namų pirkimo ar pardavimo reikalais kreipkitės į ST. JOKUBAITI, skambindami tel. 534-8434 arba į namus tel. 537-2869.

Manager: E. Grenke

BARCLAY REAL ESTATE LTD. 480 Ronesvalles Ave. Toronto M6R 2N5

SPORTAS

GOLFO ŽINIOS

SALFASS golfo pirmenybių, kurios vyko Bay City, JAV-se, š. m. rugšėjo 1-2 d.d., anksčiau skelbtose golfo žiniuose apie laimėtojus dėl tuo metu informacijos stokos pasitaikė netikslumų. D klasėje laimėtoju tapo J. Juodikis (T). Moterų klasėje individualinėse varžybose I v. laimėjo A. Vaitkienė (Č), II v. B. Cook (Č) ir III v. E. Kėkštienė (T). Moterų klasėje ilgiausio smūgio varžybų laimėtoja — J. Ignatavičienė (T). Svedinio primetimo arčiausia vėliavos varžybose moterų klasėje pirmąją tapo E. Kėkštienė (T).

Rugšėjo 23 d., Pine Ridge, J. ir H. Paukščių golfo laukuose, TLG klubo turnyre dalyvavo 31 golfinkas. Turnyro laimėtoju tapo Aug. Simanavičius, pasiekęs 77 smūgių pasekmę. Antruojų liko V. Kaknevičius su 82; A. Stauskas su 82 amūgiais teko III v.

Išlyginamųjų smūgių sistema moterų klasėje I v. laimėjo G. Stauskienė — 67(106).

Spalio 7 d. Rolling Hills aikštyne, dalyvaujant 25 golfinkams, vyrų klasėje I v. laimėjo R. Šimkus, pasiekęs 79 smūgių pasekmę. Antruojų liko J. Danaitis — 84, trečiuoju — R. Strimaitis su 85.

Vyrų klasėje su išlyginamaisiais smūgiais I v. laimėtoju tapo J. Shewaga 60(94), II v. S. Kėkštas 70(88), III v. — St. Obelienius 67(87).

Moterų klasėje su išlyginamaisiais smūgiais G. Kuchalskienė laimėjo I v. — 81(114), E. Kėkštienė — II su 83(104).

Spalio 13-14 d.d., Golf Haven aikštyne Toronto lietuvių golfo klubas tradicija tapusiu rudens turnyru baigė š. m. varžybų sezoną. Laimėtojai išvesti iš bendros 36 sužeistų skylių pasekmės.

Vyrų klasėje (gross) laimėtoju tapo A. Stauskas — (82-76-158). Jam buvo įteikta Wm. Maskell Ins. Ass. pereinamoji taurė. II v. laimėjo V. Kaknevičius — (82-81-163), III — V. Ubeika — (85-81-166).

Išlyginamųjų smūgių sistema vyrų klasėje pirmuoju tapo J. Juodikis, pasiekęs 132 smūgių pasekmę. Jam buvo įteikta St. Kėkšto pereinamoji taurė. A. Banelis su 133 smūgiais liko antruojų, A. Zaleskis su 135 smūgiais — trečiuoju.

Moterų klasėje išlyginamųjų smūgių sistemoje I v. laimėjo V. Balsienė, pasiekusi 142. Jai atiteko E. Ramo ir V. Kaknevičiaus pereinamoji taurė. I. Kymantienė, pasiekusi 143 smūgių pasekmę, liko antrąja.

Jaunių klasėje išlyginamųjų smūgių sistemoje M. Podsadeckis laimėjo I v. su 132 smūgiais. Jam įteikta M. Vaitkevičienės pereinamoji taurė.

Varžybose už arčiausia primestą svedinį prie iš anksto numatytą vėliavą laimėjo: Pr. Pargauskas, P. Stauskas ir R. Kaknevičius. V. Ubeika 18 skylių (par 4) užbaigė dviem smūgiais — "eagle". Nepasisekusios skyles laimėtojas — Pr. Pargauskas. Ilgiausią smūgį išmušė A. Stauskas.

Šio turnyro metu buvo užbaigtos ir dviejų minusų sistema tarpusavio varžybos, kuriose dalyvavo 32 golfinkai. Jie tarp savęs varžėsi visą praėjusį sezoną. I v. laimėtoju tapo V. Kaknevičius, II — liko J. Danaitis, III — A. Zalagėnas. Jiems buvo įteiktos piniginės dovanos.

Pirmą dieną turnyre dalyvavo 55, antrąją — 53 golfinkai. Atžymėjimai ir dovanos buvo įteikti vakarienės metu "Golf Haven" klubo svetainėje, dalyvaujant arti 60 golfininkų bei svečių. Turnyrui ir vakarienei programai vadovavo klubo pirm. V. Kaknevičius, talkinamas varžybų vadovu E. Ramo, J. Rusinavičiaus ir izd. A. Klimo. Sig. K.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Ronesvalles Ave. Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

- 10¹/₄% už 90 dienų termin. indėl.
- 10³/₄% už 6 mėn. termin. indėlius
- 11¹/₄% už 1 m. termin. indėlius
- 11³/₄% už 2 m. termin. indėlius
- 12 % už 3 m. termin. indėlius
- 10 % už pensijų planą
- 9 % už namų planą
- 9 % už specialią taup. s-tą
- 8¹/₄% už taupymo s-tas
- 6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

- už asmenines paskolas nuo 12¹/₂%
- už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages):
- su nekeičiamu nuosimčiu 1 metų 12³/₄%
- 2 metų 13¹/₂%
- 3 metų 14 %
- (fixed rate)

- su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų 11¹/₂%
- (variable rate)

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% [kainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupytą dydį, bet neduodau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamojo turto reikaluose.

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga prieša Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Ronesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduduoju varotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Drama mokytojo be tėvynės

(Atkelta iš 6-to psl.)

nės, kad didžioji Petro meilė buvo šeima — visuomet rūpinosi šeimos narių gerove, stumdama savuosius reikalus pasakutėnė eilėn.

Sakoma, jog pirmasis tikrai garbingo žmogaus ženklas yra jo kuklumas. Po tiek nueito kryžiaus kelio, po tiek nelaimių ir sunkių bandymų žmonės paprastai darosi kuklesni. Petras buvo vienas jų.

Jis buvo nuoširdus. Jo elgesio mastas buvo žmogų suprasti, jį pateisinti ir jam atleisti. Tai visai nereiškia, kad jis klaidų ar ydų nematė. Matė ir apie jas kalbėjo, bet smerkė ydas, o ne žmogų.

Kantrybės Petrai tikrai netrūko. Olandų priežodis sako: "Sauja kantrybės vertesnė už pūdą smegenų". Gyvenimas negailestingai bandė Petro kantrybę, bet jis, kaip tasai Šventojo Rašto Jobas, kentėjo

ir laukė, nes kantrybė ir yra menas neprarasti vilties.

Petras buvo draugas laimėję ir nelaimėję. Švarus ir tyras kaip šaltinio vanduo, ištikimas ir pastovus, kaip Lietuvos žuolas. Jis žinojo seną išmintį, jog geras gyvenimas draugus gausina, o kietas gyvenimas ir nelaimės juos išbanda. Tikriems draugams Petras buvo draugas kilniausia to žodžio prasme.

Petras garbingai vedė gyvenimo kovą ir akis užmerkė kaip laimėtojas. Mes, kaip lietuviams įprasta, nesukubome padėkoti už atliktą gausų darbą jam gyvam tebesant. Mums tai padaryti yra per vėlu. Nėra vėlu tik mūsų Kūrėjui, kuris amžinybėje suteikia Petrai tikrąjį atpildą.

Išsėkis ramybėje, broliuž!

"Tėviškės žiburių" skaitytojams

Kariniai manevrai...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

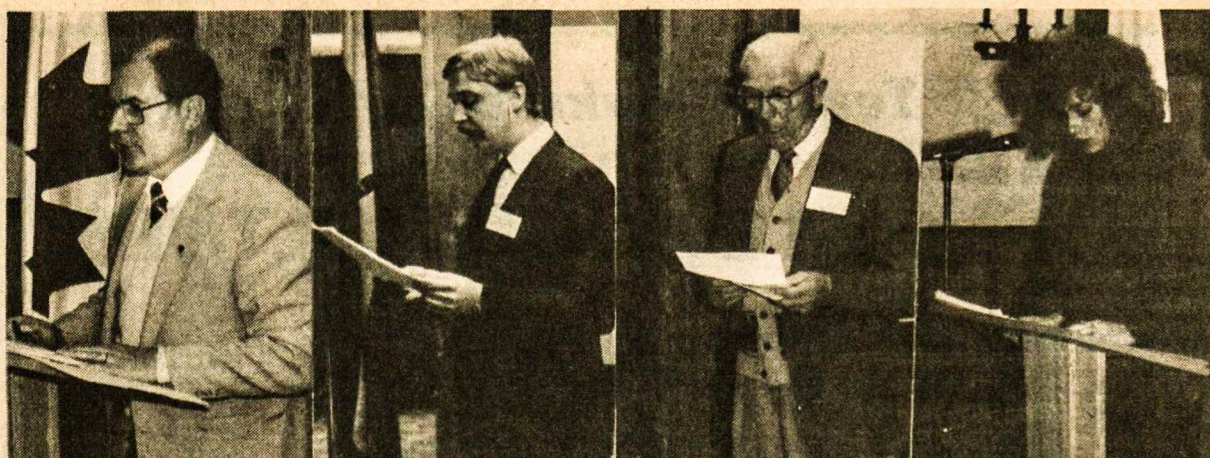
Dar nežinoma, kiek įvairių slapų dokumentų komunistiniam pasauliui minėtasis šnipas yra perdavęs, tačiau karinius sluoksnius ypač jaudina "Tornado" lėktuvo bei satelitų planai. Nežinoma taip pat vokiečių tarnybai, ar jis visus slapstus dokumentus perduoda rytinei Vokietijai ar dalis eisdavo tiesiai į sovietų rankas. Spauda sako, kad pasaulio šnipinėjimo meistras yra KGB. Sovietai yra atsilikę technologijoje, bet pralenkę vakariečių šnipinėjimą.

Sov. Sąjunga yra įsteigta valstybinis mokslo ir technikos komitetas (GKNT), kurio pareiga — sekti ir išgauti visus spaudos straipsnius, profesinius žurnalus, televizijoje stebėti Vakarų pranešimus technologiniais klausimais. Civilinės slaptos tarnybos — KGB ir karinės — GRU pareiga yra visur užsienyje parūpinti šnipus.

Spaudos srityje, kaip ir visur kitur, kainos tebekyla. Iš spausdintųjų ateina žymiai padidintos sąskaitos. Didėja išlaidos paštui už patarnavimus ir dar didės. Šio savaitraščio leidėjai, apsvairstę esamą finansinę padėtį, nutarė pakelti "Tėviškės žiburių" prenumeratą nuo 1985 m. sausio 1 d. iki \$20 (rėmėjų prenumerata lieka ta pati — \$25). Taip pat pakeliamos kainos už skelbimus, padėkas, užuojautas. Skaitytojajai, kurie dar nėra pratęję "TŽ" prenumeratos 1985 metais, gali tai padaryti siųsdami \$19 iki sausio 1 d. Iš JAV-se gyvenančių "TŽ" skaitytojų laukiama tos pačios sumos JAV valiuta, nes pašto išlaidos siuntoms į JAV yra žymiai didesnės.

Tikimės, šis leidėjų nutarimas sustiprins "TŽ" leidybą ir paskatins skaitytojus įtolimesnį šio savaitraščio rėmimą.

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Pareigūnai KLB tarybos suvažiavime Toronte 1984.X.13. Iš kairės: PLB valdybos pirm. V. KAMANTAS, KLB krašto valdybos pirm. adv. A. PACEVIČIUS, KLB garbės teismo pirm. J. ADOMAITIS, KLJS pirm. S. BERSENAITIS, atstovaujanti Kanados lietuvių jaunimui

TORONTONT

Vysk. P. A. Baltakis, OFM, po Prisikėlimo parapijos tarybos surengtų sutikimų ketletą dienų praleido Toronte, aplankė Anapilį ir spalio 25 d. dalyvavo pasitarime su Kanados lietuvių kat. kunigų valdyba bei kitais kunigais. Spalio 28, sekmadienį, atnašavo koncelebracines Mišias Hamiltono Aušros Vartų šventovėje ir teikė Sutvirtinimo sakramentą. Naujajam vyskupui pagerbti buvo suruošti pietūs Jaunimo centro salėje su atitinkama programa. Ten dalyvavo ir buvęs Hamiltono lietuvių parapijos steigėjas prel. J. Tadarauškas, dabar gyvenantis pranciškonų vienuolyne Toronte. Vysk. P. A. Baltakis spalio 28 d. taip pat dalyvavo muz. St. Gailevičiaus pagerbtuvėse Anapilyje.

Slovenų mėnraštis "Slovenska država" š. m. rugsėjo laidose išspausdino Pasaulio lietuvių katalikų kongreso manifestą, priimtą Šv. Kazimiero suakties iškilimėse Toronte. Manifesto tekstas anglų kalba buvo išsiuntinėtis visai etninei spaudai.

Anapilio knygyne

gauta: Jurgio Gliados romanas "BALTOSE VĖLIAVOSE" \$10; V. Rimkaus "LIETUVIŲ SUKILIMAS VILNIUJE 1941 METAIS" \$5; PASAKOS, plokštelė, išleista "Vilnius records" \$10; KALĖDOS, plokštelė, išleista "Vilnius records" \$10; GINTARAS SU DAINA, plokštelė arba kasetė, \$10.

Užsakyti: Lithuanian Martyrs Church — Parish Library, 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir atnaujinami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 663-9096

Pianino technikas A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronte.

Muziko Stasio Gailevičiaus pagerbtuvės, skirtos jo kūrybai 80 metų amžiaus sukakties progą, ir Anapilio koncertinio fortepijono sutiktuves spalio 28 d. Anapilio salėje susilaukė gausių dalyvių — apie 500. Visi turėjo malonią progą pasigėrėti gražiu koncertu, kurio programą atliko muzikai, solistai ir "Aro" choras. Iškilmės aprašymas — sekančiame "TŽ" nr.

A. A. Antanas Jokūbaitis, 70 m. amžiaus, buvo užmuštas gatvėje autovežimio 1984 m. spalio 24 d. Pasak policijos, velionis ėjo per Kingsway — Ripley gatvių sankryžą ir buvo partrenktas mėlyno Buick automobilio, kuris užvažiavo ant šaligatvio ir išlaužė tvorą. Nelaimės aplinkybės tebėra neaiškios. Policija jas tiria ir mačiusius tą įvykį prašo paskambinti tel. 967-2421. Velionis buvo didelis dainos mėgėjas — dalyvavo choruose: "Varpo", "Aro", Prisikėlimo parapijos. Per laidotuvių pamaldas Prisikėlimo šventovėje spalio 27 d. giedodjo "Aro" ir Prisikėlimo chorai. Lietuvių kapinėse atsisveikinimo kalbą pasakė "Aro" pirm. T. Stanulis.

Apigailėdami tragišką a. a. Antano Jokūbaičio mirtį, H. ir St. Gailevičiai vietoje gėlių paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

A. A. Antano Jokūbaičio atminimui vietoje gėlių P. M. Krilavičiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. A. Vasiukevičienės vienerių metų mirties sukaktį minėdami, V. A. Buragai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

Kolegės Elenos vyrui a. a. Kazui Galiauskui mirus, jo atminimui 1943 m. laidos dantų gydytojos paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

A. A. Marijos Misevičienės atminimui dukte Ona Adomauskienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Pagerbdami a. a. Joną Deksnį, paaukojo Kanados lietuvių fondui: K. Cinzelis \$10, St. Dalius \$20, V. Dauginis \$25, "Atžalynas" \$50.

Pagerbdami a. a. Kazį Galiauską, paaukojo "Tėviškės žiburiams": Elena ir Alfonsas Juška iš Detroito \$30, Juozas Juška ir Vida Matulis iš Detroito — \$20.

Pagerbdami a. a. Stanislovą Juknevičių ir reikšdami užuojautą žmonai Konstacijai, dukroms Ritai, Genovaitai, jų šeimoms bei kitiems artimiesiems auksą "Tėviškės žiburiams" \$20.

Halina ir Vladas Gumauskai

Užjaušdami Vytautą Skrinką ir šeimą, jo mamai a. a. Magdalenai mirus, vietoj gėlių "Tėviškės žiburiams" paaukojo po \$20 A. ir S. Sakai, P. ir B. Čeponkai; \$10 St. ir B. Matulevičiai.

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga ateinančią žiemą rengia dvi išvykas: į Davos Šveicarijoje vasario 14-24 d. d., Steamboat Springs (Kolorado) kovo 9-16 d. d. Išvykose gali taip pat dalyvauti negdytojai bei prisidėti prie gaivinimo slidinėjimo ir lietuviško pabendravimo. Informacijų teirautis pas Birutę Zalatorienę, Travel Advisers Inc. Čikagoje tel. (312) 524-2244 arba pas dr. R. Karką Toronte tel. 763-4025.

Daugiakultūrių liaudies meno parodą rengia "The Ontario Heritage Foundation". Joje bus apie 180 įvairių rodimų. Pranešime minimos šios tautybės: vokiečių, prancūzų, lenkų, ukrainiečių, žydų, indėnų. Lietuviai nėra minimi. Paroda bus atidaryta 1985 m. sausio mėnesį Robert McLaughlin galerijoje Ošavos, vėliau bus perkeliama į Windsorą, Guelphą, Stratfordą, Sudburį, Torontą, St. Catharines, Thunder Bay. Telefonai informacijai: Elizabeth Price 965-4021, Alexandra Adams 965-9504.

Iš Šveicarijos gauta žinia, kad Pasaulio lietuvių katalikų kongreso manifestas pasiekė informacijos įstaigą "Glaube in der zweiten Welt" ir buvo panaudotas jos žiniaraštyje. Be to, minėtasis manifestas perduotas Vokietijos vyskupų konferencijai, tarptautinei organizacijai "Christian Solidarity International" ir vokiečių žurnalistei D. Treffert.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" š. m. spalio pradžioje savo aktyvais peržengė 40 milijonų dolerių sumą. Tai naujas rekordas, pasiektas finansinės lietuvių įstaigos. Šiuo metu "Parama" yra įsiriakavusi į didžiausių Kanados kredito kooperatyvų eiles — 97-toje vietoje. "Parama" stipriai stovi ir savo rezervais. Dėl to narių indėliai yra saugūs. "Parama" moka dideles palūkanas už indėlius ir skolina daug pigiau nei bankai ar kitos panašios įstaigos. Valdyba savo posėdyje, spalio 10 d. nutarė patenkinti sekančius prašymus ir paskyrė: \$300 "Volungės" chorui, gyvai besireiškiančiam Toronto kultūrinėje veikloje, \$100 Toronto lietuvių namų šachmatų klubui, laimėjusiam I v. savo apygardoje, ir "N. Lietuvos" parengimui \$100.

Taip pat nutarta sumažinti palūkanas už mirtiečių ligi 11.5% ir pakelti mokesčius iki 10% už RRSP (Registruotas pensijos taupymo planas). V.A.

PRANEŠIMAS

Š. m. lapkričio 11, sekmadienį, sueina dveji metai, kai mirė
a. a. Janina Garastaitė-Štarienė.

Mielus draugus ir pažįstamus prašome tą dieną prisiminti ir ją savo maldoje. Ta intencija yra užprašytos Mišios.

Sesuo Liuda Šileikienė su šeima
Vyras Juozas Štaras

Mielam choristui

A+ A

ANTANUI JOKŪBAIČIUI

tragiškai mirus,

jo žmoną RŪTĄ, brolių VLADĄ su šeima bei gimines
Lietuvoje nuoširdžiausiai užjaučiame —

Toronto Prisikėlimo
parapijos choras

EXECUTIVE PENTHOUSE

GOLF COURSE VIEW

- Kingsway srityje
- Specialus išplanavimas
- Jaukus vidaus įrengimas
- \$139,000 — privatus pardavimas

Telefonas (verslo) 745-9555 IDA

Vestuvės • Pokyliai • Gimtadieniai
• Laidotuvės

CANADA FLORIST

Pristatome gėles visame Toronte Tel. 532-3911 Meniškai gėles paruošia Mike Praljak

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (prieš Lietuvų namus)
Užsakant vestuvėms visas gėles, jaunosios puokštė duodama nemokamai

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS? SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEL-SPUDIENEI

BOSLEY

188 Eglinton Ave. E., Toronto, Ont. M4P 2E4
W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR (416) 486-5777 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 istaigos (416) 762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York istaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- * atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, imonių
- * parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- * įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veldrodžius
- * atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

A.P. GOMES

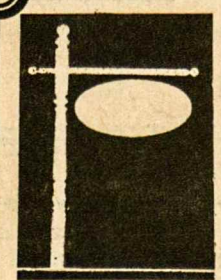
Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

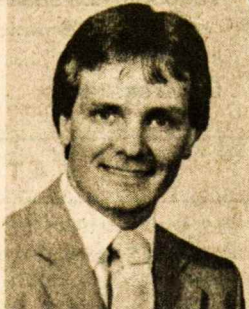
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskellūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

"Ažuolai piliakalnyje"

nauja daugkartinio laureato rašytojo

Juozo Kraliaus knyga. Jos**SUTIKTUVĖS -**

lapkričio 4, sekmadienį, 4.15 v.p.p.,

Lietuvos kankinių parapijos salėje Anapilyje

PROGRAMOJE:

- rašytojo Vytauto Volerto žodis
- autoriaus pasisakymas
- knygos įteikimas aukotojams
- vaišės (kava ir pyragaičiai)

Ta proga bus galima įsigyti naująją knygą ir gauti autoriaus įrašą

Visus dalyvauti maloniai kviečia -

Knygos leidėjų komitetas

TORONTONT**Anapilio žinios**

Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje spalio 25 d. lankėsi vysk. P. A. Baltakis, OFM, lydimas pranciškonų provincijolo kun. A. Simanavičiaus. Spalio 27 d. lankėsi ir jo sekretorius diakonas E. Putrimas.

Parapijos choras ir sol. R. Strimaitis spalio 28, sekmadienį, per 11 v. r. pamaldas giedojo muz. St. Gailevičiaus sukurtas giesmės jam surengtų pagerbtuvių proga. Šiam chorui jis yra vadovavęs daug metų.

Lapkričio 4 - kapinių lankymo diena (žiūr. atskirą pranešimą).

Sutvirtinimo sakramentą Lietuvos kankinių parapijoje vysk. P. A. Baltakis teiks 1985 m. rugsėjo 22 d.

Dvasinio susikaupimo diena - lapkričio 17, šeštadienį, nuo 10 v.r. iki 6 v.v., parapijos patalpoje. Vadovaus kun. G. Kijauskas, SJ. Kaina už tos dienos maitinimą - \$3. Registruoti klebonijoje tel. 277-1270.

Lietuvių kapinėms paaukoko \$100 - B. Stalioraitienė, \$30 - B. A. Petkevičiai; vysk. P. A. Baltakio fondui K. Otto - \$50; religinei Lietuvos šalpai J. Prišas - \$100.

Mišios lapkričio 4, sekmadienį, 10 v.r. - už a.a. Oną Ivanaušienę, 11 v.r. - už a.a. Anastaziją Ščepavičienę, 12 v.r. - a.a. Juozą Punišką.

Lietuvių namų žinios

LN valdybos posėdyje spalio 26 d. nutarta paskirti \$200 Vasa-rių 16 gimnazijai skirtų knygų peršuntimui, \$200 "Volungės" chorui.

Patvirtintas LN priklausanti namo 1551 Bloor St. W. pardavimas. Salės nuomos išlaidoms padengti paskirti aukos: Išganyto parapijos moterų draugijai \$190, VI. Pūtvių šaulių kuopai \$550, "N. Lietuvos" rėmėjų būreliui \$1350, KLB Toronto apylinkei \$750, TLN šachmatininkų klubui \$475.

Patvirtinta LN išdininko pateikta apyskaita ir balansas.

Visuotiniame narių susirinkime spalio 28 d. LN valdybos pirm. V. Dauginis ir ižd. J. Slivinskas padarė LN veiklos pranešimus. Taip pat buvo svarstyti pajamų sumažėjimo ir LN žinių biuletenio reikalai.

LN lankėsi ir svečių knygoje pasirašė: L. ir St. Matreikai iš Detroito, St. Patrikienė iš Dearborn, Mich.

Šv. Jono lietuvių kapinių komisija praneša, kad yra paruošti nuo 1980 m. vidurio iki dabar kapaviečių įsigijimo dokumentai "deeds". Juos bus galima atsisiųsti kapinių lankymo dieną - lapkričio 4 Anapilio salėje. Kitu laiku kreiptis į Praną Ališauską tel. 273-3796.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronto.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto - J. Baliūnas.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patikimas asmeniniai ir šeimos reikalai. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.(416) 533-8008.

Prisikėlimo parapijos žinios

Kapų lankymo diena - lapkričio 4. Mišios kapinėse 3 v.p.p. Paminklai šventinami prieš ir po Mišių.

Šis penktadienis - mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo šventovėje - Šv. valanda ir Mišios. Pirmaisiais mėnesio šeštadieniais, 5 v.p.p., laikomos Mišios pensininkų namuose.

Lapkričio 1 d., 7 v.v., Mišios už parapijos mirusius.

Toronto lietuvių pensininkų klubo Mišios už mirusius narius - lapkričio 2 d., 11 v.v., Prisikėlimo šventovėje. Po pamaldų bus pietūs "Vilnius Manor" patalpose.

Susituokė: Rimas Sriubšis su Violeta Adomonyte; Rita Mačiulytė su Michael Shames.

Spalio 24 d. palaidota a.a. Magdalena Skirnskienė, 90 m. amžiaus; spalio 27 d. palaidoti a.a. Antanas Jokubaitis, 70 m. amžiaus, ir a.a. Juozas Kleiza, 76 m. amžiaus.

Pakrikštyta: Paul-Anthony, Aldonos ir Antano Sergačū sūnus; Michael-John, Rimanto ir Janet Žemaitių sūnus.

Krikščionybė ir laisvė" tai paskaitos ir diskusijų tema, kurią praves kun. dr. F. Jucevičius lapkričio 13 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

KLK moterų Prisikėlimo parapijos skyrius organizuoja reko- lekcijas, kurios prasidės lapkričio 9 penktadienį, 7.30 v.v., Sesi- lių namuose; lapkričio 10, šešta- dienį, nuo 2 v.p.p. iki 8 v.v. su va- karine pertrauka; baigsis sekma- dienį Mišiomis. Reko- lekcijas ves prel. V. Balčiūnas ir seselė Ignė Marijosūtė.

Mišios lapkričio 4, sekmadienį, 8.30 v.v. - už a.a. Mariją Kali- nauskienę, 9.30 v.v. - už a.a. Praną Kušlikį, 10.15 v.v. - už Vėlinių novenai pavestas sielas ir Matil- dą bei Joną Gričius, 11.30 v.v. - už parapiją, 7 v.v. - prašant pa- šaukimų.

LIETUVIŲ KAPINIŲ LAN- KYMO DIENA - lapkričio 4, sekmadienį, Vėlinių Mišios kapinėse 3 v.p.p. Pamokslas - kun. dr. V. Skilandžiūno. Specialus autobusas iš Isling- tono požeminio traukinio stoties - 2.30 v.p.p., iš Anapilio - 6 v.v. Po pamaldų, 4.15 v.p.p., Lietuvos kankinių parapijos salėje - naujosios rašytojo J. Kraliaus knygos "Ažuolai piliakalnyje" sutiktuvės (pro- gramą žiūr. skelbime). Ten bus galima įsigyti ši leidinį ir gauti autoriaus įrašą. Visą dieną veiks meno paroda Anapilio Parodų salėje. Joje bus išstaty- ti A. Abromaitienės kūrinių iš džiointų lapų, pagarsėję kanadiečių visuomenėje, ir A. Katelienės medžio skulptūros. Parodą rengia kat. moterų draugija. Didžiojoje Anapilio salėje bus galima gauti pie- tus, kuriuos ruošia Anapilio moterų būrelis.

Toronto universiteto lietu- vių studentų klubas ruošia linksmavakarį lapkričio 3, še- štadienį, 8 v.v., "Lamda Chi Al- pha Fraternity" namuose, 152 St. George (šiaurinėje Bloor St. W. pusėje) ir visus tautie- čius studentus kviečia daly- vauti -

TULSK

TORONTO "VILNIUS MANOR" apartamentuose išnuomojamas bu- tas vakarų pusėje. Kaina - \$469.50 mėnesiui. Skambinti tel. 762-1777.

Teatrai "Aukuras" ir "Aitvaras"

maloniai kviečia visus į

XIII DAUGIAKULTŪRĮ**FESTIVALI,**kuriame
lapkričio
8 ir 9
dienomis,

ketvirtadienį ir penktadienį, Hamiltono "Aukuras" ir

Toronto "Aitvaras" vaidins

Antano Rūko 3 veiksmų komediją**"VIENO KIEMO GYVENTOJAI"**

57 Adelaide St. E., "Adelaide Crt. Theatre" (kampas Yonge ir Adelaide)

Režisorė - E. Kudabienė

Įėjimas ketvirtadienį \$6.00 - \$3.00, penktadienį \$6.00 - \$4.00. Bilietai gaunami Toronto Lietuvių namuose ir prie įėjimo. Pradžia - 7.30 v.v.

1984 m. lapkričio 10-11 dienomis Toronto Lietuvių namųGedimino pilies menėje rengiama **Valės Balsienės****KERAMIKOS ir
BRANGIŲ METALŲ
PAPUOŠALŲ****PARODA**

Parodos atidarymas - lapkričio 10, šeštadienį, 4 v.p.p.

Lankymo valandos: lapkričio 10, šeštadienį, 4 v.p.p. - 8 v.v.

lapkričio 11, sekmadienį, 11 v.r. - 7 v.v.

Maloniai kviečiame visuomenę atsilankyti.

TLN moterų būrelis

"ATŽALYNAS"
TRADICINĖ
BAZARĄ-POPIETĘnuosirdžiai
kviečia
visuomenę į**1984 m. lapkričio 11, sekmadienį, Toronto Lietuvių namų**

Karaliaus Mindaugo menėje. Bazaras - 12.30 v.p.p. Popietė ir meninė programa - 3 v.p.p.

PROGRAMOJE: visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės. Turtinga loterija, bazaras, kava ir pyragai.

Visi kviečiami savo dalyvavimu ir aukomis paremti mūsų šokantį - dainuojantį jaunimą. Tėvų komitetas

Kviečiame visuomenę atsilankyti į

**VAKARĄ
SU
"ANTRU KAIMU"**

iš Čikagos

**1984 m. lapkričio 17, šeštadienį,
didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje.**

Vakarienės pradžia - 7.30 v.v. Veiks baras, bus tortų išpardavimas. Naminių dešrų vakarienė su kugeliu.

Rengia Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų ir visuomeninė sekcijos, talkinamos Lietuvos kankinių parapijos jaunų šeimų sekcijos. Pelnas - šeimų stovyklai Wasagoje.

**Š. m. lapkričio 18, sekmadienį, 3.30 v.p.p.,
Toronto Lietuvių namuose rengiama****VILNIAUS DIENA**

Programoje:

1. Rašytojas-poetas St. Santvaras: "Vilnius - legenda ir tikrovė"
2. Architektė R. Kvedarienė: "Vilniaus architektūra skaidrėse"
3. Maironio mokyklos mokinių deklamacijos.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir daugiau susipažinti su mūsų sostinės praeitimi bei architektūra. Įėjimas - \$3.00 asmeniui, moksleiviams ir studentams - nemokamas.

Rengia Vilniaus krašto lietuvių sąjunga Kanadoje ir TL namų kultūrinė komisija

ANAPILIO KNYGYNE galima gauti žvakių kapų puošimui. Knygynas veiks kapų lankymo dieną - lapkričio 4 nuo 10 v.r. Knygynė jau galima gauti ir kalėdinių sveikinių.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis telefonu 626-5977, Oakvilles apylin- keje - 827-3446 vakarais ir savait- galiais.

MONTREALQUE

Vysk. P. Baltakis su savo sekretoriumi diakonu E. Putrimu, važiuodamas į Torontą, spalio 19 d. buvo sustojęs AV klebonijoje. Yra sutarta, kad vysk. P. Baltakis gegužės 5 d. teiks Sutvirtinimo sakramentą AV šventovėje. Visi, kurie ketina priimti Sutvirtinimo sakramentą ir eiti pirmosios Komunijos, tuojau pat turi registruotis pas seselę Palmirą tel. 766-9397.

Dr. Henrikas Nagys spalio 15 d. grįžo iš ligoninės ir žmonos Birutės prižiūrimas gydos namuose.

Sunkiai serga Pranas Paukštaitis, ilgai dirbęs "Nepriklausomoje Lietuvoje".

Bronius ir Jonė Niedvarai spalio 20 d. savo bičiulių tarpe atšventė vedybinio gyvenimo dvidešimt- penketį.

Vaclovas Kerbelis spalio 20 d. su giminėmis bei draugais paminėjo 65 m. amžiaus sukaktį.

Prasidėjęs Montrealio viešojo susisiekimo streikas nepakeis numatytų lietuviškų renginių. "Rūtos" klubo bazaras - įvykis lapkričio 3 ir 4 d.d. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. Lapkričio 3 d. - grybų vakarienė su orkestru, baru ir loterija. - Lapkričio 18 d., po 11 v.r. Mišių, įvyks metinis parapijiečių susirinkimas. Po jo - Šv. Elzbietos draugijos paruošti pietūs. Lapkričio 21-25 vakarais bus metinės parapijos reko- lekcijos. Jų vedėjas - kun. J. Vaišys, SJ, iš Čikagos.

Parapijos svetainėje atidarytas knygų, plokštelių, paveikslų bei kitokių lietuviškų leidinių kioskas. Vedėja - Cecilija Ladygienė. - Naujai įrengtas "Lito" skyriaus kambarys; veikia sekmadieniais 10.30 v.r. - 12.30 v.p.p. - Šią savaitę prasidėdama kalėdinių. To- liau gyvenantieji prapijiečiai bus aplankyti pirmoje eilėje, iš anks- to susitarus. - Spalio 12 d. mirė a.a. Juozas Paplauskas, prof. A. Ramino (mirusio) brolis, į Kana- dą atvažiuojęs prieš karą. Mont- realyje turėjo maisto krautuvę; nedarbo laikotarpįje padėjo lie- tuviams, šelpdamas juos maistu. Laidotuviams rūpinosi J. L. Asi- pavičiai. Svetainėje buvo sureng- ti pusryčiai. Sk.

Kvebeko provincijoje yra skei- dziamą sovietinę propagandos literatūra prancūzų kalba. Žur- nale "Les nouvelles de Moscou"

1984 m. 34 nr. yra išspausdintas ilgokas reportažas apie užsienio diplomatų išvyką Lietuvon. Ją su- rengė Sov. Sąjungos užsienio rei- kalų ministerija. Dalyvavo kele- tas diplomatų, daugiausia iš "Tre- čiojo pasaulio". Sovietams palan- kius pareiškimus padarė Kipro salos atstovas Angelos M. Ange- lides ir Sri Lankos atstovas Ne- ville Kanakarantne. Diplomatus priėmė aukščiausios tarybos pre- zidiumo pirm. S. Barkauskas. Jis labai gyrė ūkinę Lietuvos gero- vę sovietinėje sistemoje. Jo pa- reiškimai buvo labai naudingi Maskvai, bet žalingi pavergtai Lietuvai, esančiai maskviniame kalėjime, kur ekonomine gerove džiaugiasi tikrai kompartijos bur- žuazija.

Tame pačiame minėto žurnalo nr. rašoma ir apie klūtines arklių lenktynes Maskvoje (data nepažymėta), kur pasizymėjo lie- tuvių raitelių grupė su savo žir- gais: Raimundas Udrakis, Zigman- tas Šarka, Edmundas Klimovas, Laimundas Škeris. Sovietinę tau- rė laimėjęs Rolandas Milkinas, 16 m. amžiaus. Ir šia informaci- ja, skirta užsieniui, norima pa- rodyti laimingą lietuvių įsijun- gimą Sov. Sąjungon ir savanoriš- ką jų dalyvavimą sovietiniame gy- venime. Tuo būdu sovietai viską panaudoja savai propagandai. Ms.

Kvebeko provincijoje, ypač Mont- realyje, platinamas Sov. Sąjun- gos propagandinis leidinys prancūzų kalba "Voyages en U.R.S.S." (Kelionės į Sov. Sąjungą). Tai tu- ristinis leidinys, spausdinamas Maskvoje, spalvotas, techniškai gerai paruoštas bei atspausdin- tas. 1984 m. 3 numerio žymi dalis skirta sovietų okupuotai Lietu- vai, kuri jame rodoma vien iš gra- žiosios, turistinės puses. Virše- lyje matyti uniformuotas pučia- mynių orkestrėlis, vidiniuose pus- lapuose įdėta 17 spalvotų nuo- traukų daugiausia iš Vilniaus. Išspausdintas pasikalbėjimas su turizmo direktoriumi Algirdu Pet- raičiu ir "Lietuvos" viešbučio administratore Violeta Berda- šiene. Spalvotos nuotraukose vis- kas labai gražiai atrodo, bet ne- atsiskleidžia tikrojo okupuotos Lie- tuvos gyvenimo, kuris yra slepia- mas nuo užsieniečių didžiausiais suvaržymais. Dėl jų turistai Lie- tuvoje jaučiasi kaip gražiame ka- lėjime, kurio išorė spalvinga, o viduje - slogi vergija. Turistas

Greitas ir tikslus patarnavimas!Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355**PETRAS ADAMONIS**

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.**LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Certifikatus: min. \$1,000.00	
1 metų	11.75%
Terminuotus indėlius:	
1 metų	11.25%
180 - 364 d.	10.50%
120 - 179 d.	10.25%
30 - 119 d.	9.75%
Trumpalaikius indėlius	
už \$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	8.25%
su drauda	8 %
Čekių sąskaitos:	5 %

DUODA**PASKOLAS:**

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAINEMOKAMI**KASOS VALANDOS**

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00
	4.00 - 8.00
	2.00 - 6.00

**LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė**

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininke yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

**CANDLELIGHT
CATERERS**

SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Ballai, vestuvės, sužadėtuves, paren- gimai namuose ir laidotuvių pusry- čiai. Skambinti pirmadieniais, an- tardiniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronto.

**EUROPEAN
CATERING**

Gaminamas maistas visom pro- goms, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.